THE LIBRARY OF CONGRESS (GRATIS)
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DM

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXXI Kaina 30 c. KETVIRTADIENIS — THURSDAY, VASARIS — FEBRUARY 19, 1987 Nr. 34

Aušra, Nr. 50

Tarybinio kalinio memuarai

VLADAS LAPIENIS

(Tęsinys. Pradžia 48 nr.)

(Toliau Vl. Lapienis savo Memuaruose pateikia keturių pareiškimų tekstus. Kadangi jie buvo anksčiau paskelbti pogrindžio spaudoje, todėl čia su jais nesupažindiname. - Red.)

Etapu į Mordovijos konclagerius

1977 m. rugpjūčio 25 d., po pietų prižiūrėtojai mane nuvedė į prie pirties esantį kambarį ir nukirpo trumpai plaukus. Tai buvo ženklas, kad iš Vilniaus saugumo tardymo kalėjimo netrukus veš į bausmės atlikimo vietą — griežtojo režimo konclagerį (valdžios pareigūnų vadinamą greižtojo režimo pataisos darbų kolonija). Nukirpus plaukus į kalėjimo kamerą atėjo saugumo tardyminio kalėjimo viršininkas majoras Petrauskas ir kalinių saugojimo pamainos vyresnysis saugotojas praporščikas Kosikas.

Kalėjimo viršininkas Petrauskas iš manęs paėmė nebaigtą rašyti pareiškimą Lietuvos TSR Aukščiausiajam teismui, kuriame nurodžiau, kad baudž. bylos Nr. 8-3 1977 m. liepos 25 d. nuosprendis moraliai neteisingas ir kartu neturintis juridinio pagrindo, todėl negali būti vykdomas. Tokį nuosprendį galima vertinti kaip piktavališką veiksmą. Jie paėmė iš manęs visus rankraščius. Sakė, kad persiunčiamuose kalėjimuose rusai neperskaitysią lietuviškai ir atimsią šiuos rankraščius, o saugumu esą pilnai galima pasitikėti. Saugumas visus šiuos rankraščius nusiųs į bausmės atlikimo vietą. Tačiau Petrauskas savo pažado neištesėjo — į konclagerį Mordovijoje šių rankraščių neatsiuntė. Būdamas 3-me konclageryje parašiau Vilniaus saugumo tard. kalėjimo viršininkui pareiškimą, kuriuo prašiau savo pažadą išpildyti — paimtuosius rankraščius man atsiųsti. Tačiau nei rankraščių, nei atsakymo aš negavau.

1977 m. rugpjūčio 25 d. vakare, temstant prižiūrėtojai davė man kepaliuką forminės duonos, truputį cukraus ir kelias labai sūrias žuvis. Nuvedė į kratų kamerą, išvilko nuogai, pražiodė, liepė ištiesti rankas, pasilenkti ir t.t., lyg būčiau vedamas į turgų parduoti... Išglamdę, pirštais išbraukę apatinius ir viršutinius drabužius, numetė man po kojų ir liepė apsirengti. Batus taip pat nuodugniai apžiūrėję, liepė apsiauti. Tada perdavė mane konvojininkams — kareiviams. Šie nepasitikėjo saugumiečių daryta krata. Jie taip pat viską pakartojo. Po jų kruopščiai padarytos kratos išvedė mane į saugumo kiemą, pasodino į automašinos, kalinių vadinamos „voronok" (varnele) boksą ir užrakino duris. Po to atvedė į voronoką O. Pranskūnaitę. Į voronoką susėdo ginkluoti kareiviai su vilkiniais šunimis ir nuvežė į Lukiškių kalėjimą. Čia papildę voronoką kriminaliniais kaliniais (atvežtais iš Kaliningrado sirties ir iš Lietuvos), sutemus nuvežė mus į Vilniaus geležinkelio stotį.

(Bus daugiau)

Austrai nori dalyvauti Lietuvos 600 m. jubiliejuje

Salzburgas. Tarptautinis krikščionių solidarumo sąjūdis Salzburge, Austrijoje, kuris rūpinasi suteikti pagalbą persekiojamiems krikščionims, pasisako už užsieniečių dalyvavimą krikščionybės 600 metų jubiliejaus minėjimuose Lietuvoje. Ši ekumeninė organizacija pirmiausia reikalauja atverti duris — sudaryti galimybę popiežiui Jonui Pauliui II jubiliejaus proga aplankyti Lietuvos katalikų bendruomenę. Be to, sąjūdžio vadovybė žino, kad daug maldininkų iš Austrijos šia proga norėtų dalyvauti jubiliejinėse iškilmėse Vilniuje ir kitose Lietuvos vyskupijose. Atitinkamą pareiškimą šiuo reikalu sąjūdžio vadovybė sausio 29 d. Salzburge įteikė austrų-sovietų draugijos pirmininkui. Pareiškimo įteikimui progą sudarė delegacijos iš Lietuvos apsilankymas pas Salzburgo krašto vyriausybę.

Reikalauja sugrąžinti Vilniaus katedrą

Savo pareiškime Tarptautinio krikščionių solidarumo sąjūdžio vadovybė reikalauja, kad Lietuvos tikintiesiems būtų grąžintos bažnyčios, kurios iš jų buvo atimtos, kaip pvz. Vilniuje katedra ir Šv. Kazimiero bažnyčia, Klaipėdoje Taikos Karalienės bažnyčia. Prašo, kad tikintiesiems būtų leidžiama naujai išaugusiuose miestų kvartaluose pasistatyti naujas bažnyčias.

Trūksta religinės literatūros

Sąjūdžio vadovybė pabrėžia, kad Lietuvos katalikams labai trūksta religinės literatūros. Jie negali apsirūpinti net maldaknygėmis ir giesmynais. Krikščionių solidarumo organizacijos apskaičiavimu šiuo metu iš apie trijų milijonų katalikų Lietuvoje tiktai apie 160,000 turi liturgines knygas. Tarptautinio krikščionių solidarumo sąjūdžio vadovybė reiškia susirūpinimą dėl nuolatinio kunigų mažėjimo Lietuvoje. Ji prašo, kad Lietuvoje būtų atidaryta antroji kunigų seminarija, nes vienintelei Kauno Kunigų seminarijai nėra leidžiama priimti visus jaunuolius, norinčius tapti kunigais.

Net neatsakė į prašymą

Pabaigoje šios organizacijos vadovybė primena kitą savo pareiškimą Religijų reikalų tarybos įgaliotiniui Lietuvoje, kuris buvo įteiktas 1984 m. Tame pareiškime buvo prašoma išlaisvinti suimtus ir nuteistus Lietuvos kunigus. Tas prašymas, apgailestauja pareiškimų autoriai, deja, ligi šiol nesusilaukė jokio atgarsio.

Jonas Demjanjukas, kairėje, pirmosios teismo sesijos metu, Izraelio teisme, Jeruzalėje. Jis kaltinamas nacių karo meto nusikaltimais Treblinkos mirties stovykloje, Lenkijoje.

Demjanjuko pirmoji teismo diena

Ukrainietis Izraelio teisme

Jeruzalė. — Jonas Demjanjukas, kuris kaltinamas buvęs „Jonas Žiaurusis" ir priežiūrėjęs dujų kambarius Treblinkos mirties stovykloje nacių okupuotoje Lenkijos dalyje II karo metu, yra teisiamas Jeruzalėje. Jo teismas prasidėjo vasario 16 d. Jis esąs atsakingas už 900,000 žydų mirčių.

Jei 66 metų amžiaus J. Demjanjukas bus rastas kaltu, tai pagal Izraelio įstatymus nacių nusikaltėliams ir jų bendradarbiautojams jam gresia kartuvės. Normaliai mirties bausmė Izraelyje nėra praktikuojama. Šio ukrainiečio teismas yra pirmas po 26 metų, kai Izrealyje buvo teisiamas Adolf Eichman ir čia pakartas 1961 m.

Rodo savo jaunimui

Demjanjukas buvo atvestas į koncerto salę, kuri dabar paversta teisme sale ir joje buvo pilna žmonių: senesnio amžiaus, studentų ir daug vaikų. Izraelis norįs, kad jaunimas atsimintų Holokausto nacių žiaurumus. Šis teismas filmuojamas ir būsiąs vėliau perduotas televizijose.

Prieš metus Demjanjukas buvo išduotas iš Amerikos Izraeliui po ilgo ekstradicijos proceso. Atvykdamas į Ameriką, jis ne viską pasakęs teisingai. Jam buvo atimta Amerikos pilietybė.

Izraelio kaltinimai prieš jį yra, ne tik kad jis naudojęs mašiną, kuri pompavusi dujas Zyklon-B į mirties kameras, bet mušęs kalinius, prievartavęs ir kankinęs nuogus žmones, kurie laukė savo eilės mirti.

Advokato žodis

Demjanjuko amerikietis advokatas Mark O'Connor pradėjo eigą klausimu, ar Izraelis turi teisę teisti šį žmogų, kuris nėra Izraelio pilietis. O'Connor pareiškė, kad Demjanjukas nėra tas pats „Jonas Žiaurusis", bet klaidinga auka, ne tas pats žmogus. Jis niekada nėra buvęs koncentracijos stovyklos sargu. Jis buvo Raudonojoje Armijoje ir kovojo prieš Trečiąjį Reichą. 1942 m. Damjanjukas buvo nacių pagrobtas mūšio metu sovietų Kryme ir patalpintas karo belaisvių stovykloje Chelme, Lenkijoje, 18 mėnesių ir tik tada buvo priverstas kovoti nacių eilėse prieš sovietus. Šie įvykiai neleido Demjanjukui būti Treblinkos mirties stovykloje 1942 ir 1943 metais, sakė jo advokatas angliškai.

Teisėjų sprendimas

Kai teismas susirinko popietinei sesijai, trys teisėjai atmetė adv. O'Connor reikalavimą Demjanjuką teisti Amerikoje. Jie sakė, kad Izraelis turi teisę jį teisti pagal 1950 metų nacių ir su jais kolaboravusių įstatymą. Taip pat atmetė jo prašymą, kad nebūtų nagrinėjama Holokausto istorija, kas jau žinoma visiems. Vyriausias teisėjas Dov Levin pasakė: „Nereikia įrodymų, kad saulė teka rytuose ir leidžiasi vakaruose, bet reikalinga, kad šiuo atveju būtų iškelti faktai. Daugelis žmonių Izraelyje ir pasaulyje nežino šių faktų".

Prokuroro žodis

Vyriausias prokuroras Yona Blattman pareiškė valstybės kaltinimą, kad Demjanjukas vartojo nacių naudojamas mašinas žydų išnaikinimui ir gali įrodyti, kad jis yra tas pats „Jonas Žiaurusis". Blattman sakė, kad jis turi įrodymus, jog po jo paėmimo į nacių belaisvę jis buvo siųstas ne į POW stovyklą Chelme, bet į SS mokyklą, kad pasiruoštų būti koncentracijos stovyklos sargu, kuriuo jis vėliau ir buvęs Sobibor ir Treblinkos mirties stovyklose. Blattman sakė, kad jis turi 53 liudininkus iš trijų kontinentų ir išlikusius žydus iš Treblinkos, kurie atsimena Demjanjuką. Jis taip pat pasakė, kad bus įrodyta kaltinamojo tapatybė su originalia Trawniki asmens įrodymo. 45 m. senumo kortele, kurią neseniai pristatė Sovietų Sąjunga. Keli ekspertai iš Amerikos Izraelio ir Vokietijos įrodysią, kad ta kortelė nėra sufalsifikuota.

Vyskupas seka bylą

Pirmadienio sesijoje Demjanjukas buvo geroje nuotaikoje. Jam teismo eiga buvo verčiama į ukrainiečių kalbą. Šalia jo sėdėjo jo sūnus Jonas, atvykęs iš Amerikos, kuris sekė vertimus ir vieną kartą pareiškė, kad ne viskas tiksliai išverčiama iš ukrainiečių kalbos. Tada vyriausias teisėjas pasakė, kad pasirūpins geresniu vertėju.

Teismo salėje buvo iš Amerikos atvykęs ortodoksų bažnyčios vyskupas Anthony, kuris mano, kad Demjanjukas yra sovietų konspiracijos auka. Teismas vyks keturias dienas savaitėje, nuo pirmadienio iki ketvirtadienio imtinai. Kiekvieną dieną bus dvi sesijos: priešpiet ir vakarop.

New York Times rašo, kad ši byla neturi tokio susidomėjimo, koks buvo Eichmano teismo metu. Televizija turi sunkumų surasti, kas apmokėtų už šios bylos perdavimą per televiziją.

Pasikeitė stilius, bet nesikeičia esmė

Maskva. — Michail Gorbučiovas pasakė, kad Sovietų Sąjunga nori, kad pasaulyje būtų pastovumas, tada ji galėtų susitelkti ties savo vidaus problemom. Jis savo per televiziją perduotoje kalboje iš Kremliaus didžiosios salės, kurioje buvo susirinkę kviestieji svečiai į tarptautinį taikos ir nusiginklavimo forumą, tarė: „Prieš savo žmones, prieš jus ir prieš visą pasaulį aš pranešu su pilna atsakomybe, kad mūsų tarptautinis nusistatymas daugiau negu bet kada priklauso nuo vidinių reikalų, nes mes norime pagerinti savo krašto gyvenimą. Štai kodėl reikia, kad būtų nuolatinė taika, pasitikėjimas ir konstruktyvus nusiteikimas tarptautiniuose santykiuose".

Jis taip pat sakė, kad nori pertvarkyti sovietinę sistemą ir dėl to šia linkme turi nukreipti visą savo išmintį ir energiją, o ypač žmogaus teisių srityje, kuo visi galėsią įsitikinti. Bet jis pabrėžė, kad tai yra daroma ne todėl, kad yra spaudimas iš Vakarų, bet kad jie patys to nori.

Apsigynimo programa — kliūtis

Specialiai jis kalbėjo apie antibranduolinę raketų sutartį, kurią amerikiečiai nori kitaip aiškinti ir tas platus aiškinimas pažeidžiąs 1972 m. sutarties dvasią, o ypač 1985 m. susitarimo Genevoje su prez. Reaganu, kad būtų sulaikytas ginklavimasis. Amerikos noras tą sutartį aiškinti plačia prasme, kad būtų galima daryti intensyvius bandymus „Star Wars" programoje, išjuokia Genevoje pasiektą susipratimą.

Salėje buvo ir dr. Andrei Sacharovas, kuris kartu su kitais atsistojo ir plojo Gorbačiovui. Jis buvo pasodintas kartu su kitais žymūnais ir televizijos kameros buvo nukreiptos jo linkme. Tose vietose paprastai sėdi tik Aukščiausias Sovietas, nominalinis įstatymų leidėjas.

Nieko naujo, kas nebūtų žinoma

Gorbačiovo kalba, kaip komentuoja užsienio žurnalistai, rodo sovietų užsienio reikalų rėmus, ir Vakaruose manoma, kad sovietai grasina taikai, bet jis sakė tik norįs, kad pasaulis suprastų sovietus, ir, jei sovietai norį gero savo kraštui, tai niekam nekenkią, bet tik galį visiems padėti. Jis nepaminėjo nieko naujo savo vienos valandos kalboje, kuri buvo kulminacinis punktas trijų dienų konferencijoje, į kurią suvažiavo mokslininkai, prekybininkai, daktarai, rašytojai, artistai ir daugelis kitų profesijų žmonių.

Jis dar pasakė, kad sovietai nori išspręsti Afganistano konfliktą, ir pažadėjo, kad jungsis į kovą prieš terorizmą.

Deja, niekas nepasikeitė

Vakaruose diskutuojama, ar tie pasikeitimai, kuriuos Gorbačiovas propaguoja, yra tik stiliuje, ar esmėje. Daugelis sutinka, kad tie jo ėjimai yra daugiau bei gražiau apšlifuoti ir nublizginti, bet esmė tebėra ta pati, nepasikeitusi. Jei tai būtų tikrovė tai būtų tolstama nuo marksistinės-leninistinės doktrinos ir tai būtų neišvengiamas kapitalizmo ir komunizmo susikirtimas.

Po Gorbačiovo kalbos, visi užsienio svečiai dalyvavo Kremliaus paruoštose vaišėse sumodernintoje salėje. Svečius priėmė pats Gorbačiovas, antrasis po jo asmuo partijoje Yegor Ligačevas, sovietų prezidentas Andrei Gromyko ir ministeris pirmininkas Nikolai Ryžkovas.

Bandė palaužti kun. S. Tamkevičių

Vilnius. — Vakarus pasiekusiomis žiniomis, lietuvis sąžinės kalinys, kun. Sigitas Tamkevičius praėjusių metų pabaigoje iš Permės priverčiamųjų darbų lagerio buvo sugrąžintas į Vilniaus KGB kalėjimą, kur tardytojai pakartotinai reikalavo, kad jis prisipažintų prie jam kaltinimų ir tariamas kaltes apgailėtų. Kunigui Tamkevičiui griežtai atsisakius paklusti šiam reikalavimui, jis buvo iš Vilniaus vėl pasiųstas atgal į 37-ąjį Permės lagerį.

Užsienio spaudos agentūros, pranešdamos šią informaciją, primena, kad 49 m. amžiaus kun. Sigitas Tamkevičius yra nuteistas šešerius metus kalėti griežto režimo lageryje ir ketverius metus likti tremtyje. Dešimties metų laisvės atėmimo bausmę jis baigtų atlikti 1993 m. Ši sunki bausmė jam buvo paskirta už tariamai neteisėtą veiklą prieš sovietinę valstybę ir socialistinę santvarką. Spaudos agentūros pažymi, kad iš tikrųjų kun. Tamkevičius buvo nuteistas už religinę veiklą ir už tikinčiųjų teisių Lietuvoje gynybą. Kun. Tamkevičius yra Lietuvoje įsisteigusio Tikinčiųjų Teisėm ginti katalikų komiteto narys.

TRUMPAI IŠ VISUR

— **Michail Gorbačiovas** vasario 17 d., antradienį, lankėsi Sovietų Sąjungos okupuotoje Latvijoje. Jis kalbėjosi Rygoje su gyventojais apie reikalingas reformas. Tai jo pirmoji kelionė Pabaltijo valstybėse. Pirmadienį jis Kremliuje pasakė kalbą iš užsienio sukviestiems svečiams į sovietų taikos forumą.

— **Tel Avive** Izraelio ministeris pirmininkas Yitzhak Shamir pranešė, kad Reagano administracija pakėlė Izraelį į oficialaus Amerikos sąjungininko statutsą. Šiuo Izraelis bus kaip ir kitos Natui nepriklausančios valstybės, kuriomis yra Japonija, Australija, Pietų Korėja ir Egiptas.

— **New Orleans** mieste kalbėdamas Vyriausiojo teismo teisėjas Antonin Scalia Amerikos teisininkų suvažiavime, pasakė, kad reikia peržiūrėti Amerikos teismų sistemą.

— **Egipto** gyventojai didele balsų dauguma suteikė prezidentui Hosni Mubarak mandatą paleisti parlamentą ir paskelbti naujus rinkimus. Vidaus reikalų ministeris Zaki Badr pranešė, kad balsavo 88.9% žmonių. Parlamento nauji rinkimai įvyks balandžio 6 d. Prezidento Mubarak terminas baigiasi spalio 13 d.

— **New Yorke** Izrealio premjeras, kuris čia atvyko susitikti su Amerikos vyriausybės nariais ir su žydų bendruomenės atstovais, neatsakė į jam keliamus klausimus apie Iraną. Prieš išvykdamas į Ameriką, premjeras Yitzhak Shamir Tel Avive pasakė, kad Izraelis Irano ginklų pardavime neturi nieko slėpti, nes viskas yra paprasta ir aišku.

— **Detroite** politiniai organizatoriai norėjo, kad Chryslerio korporacijos vadas sutiktų kandidatuoti demokratų sąrašu į prezidentus. Tačiau Lee A. Iacocca pareiškė, kad jis turi geresnį darbą ir daug pelningesnį iki 1992 m., būdamas Chryslerio korporacijos vyriausiuoju viršininku.

— **Washingtone** buvę disidentai ir politiniai kaliniai pasiuntė telegramą Gorbačiovui, kurioje pareiškia pasitenkinimą, kad kai kurie sąžinės kaliniai išleisti, bet reikalavo, kad būtų paleisti ir esą psichiatrinėse ligoninėse ir visi politiniai kaliniai bei suimtieji grynai už savo religinius įsitikinimus. Telegramą pasirašė Orlovas, Litvinovas, Chalidze, Goldfarb ir Aleksejava.

KALENDORIUS

Vasario 19 d.: Konradas, Belina, Šarūnas, Nida.

Vasario 20 d.: Eleuterijus, Amata, Auksuolė, Visginas, Narvilas.

ORAS

Saulė teka 6:42, leidžiasi 5:27.

Temperatūra dieną 37 l., naktį 14 l.

LIETUVIAI FLORIDOJE

Daytona Beach, Fl

DAR VIENERIUS DARBO METUS UŽBAIGUS

Daytona Beach Lietuvių klubo narių metinis susirinkimas įvyko tuojau po lietuviškųjų pamaldų sausio 11 d. Prince of Peace katalikų parapijos salėje Ormond Beach.

Pamaldas atlaikė kun. dr. Kzimieras Ruibys. Jų metu ir šį kartą gražias lietuviškas giesmes giedojo meno ansamblis „Sietynas", vadovaujamas muz. Antano Skridulio.

Susirinkimą pradėjo klubo pirmininkas Jonas Daugėla. Padėkojęs šios kolonijos lietuviams už gausų dalyvavimą pamaldose ir šiame susirinkime, susirinkimui vadovauti prezidiuman pakvietė Gediminą Lapėną, Jurgį Janušaitį ir sekretore Marytę Šarauskienę. Pradedant susirinkimą susikaupimo minute buvo prisiminti amžinybėn 1986 metais išėjusieji klubo nariai a.a Angelė Kašubienė, a.a. Balys Mackiala ir a.a. Jonas Šileikis.

Praėjusių metų klubo narių metinio susirinkimo protokolą, parašytą dar a.a. Angelės Kašubienės, perskaitė velionės vyras Antanas Kašuba. Protokolas išsamus, jame atsispindi susirinkimo eiga, nutarimai ir sumanymai.

Praėjusių metų klubo veiklos išsamias apžvalgas padarė klubo pirmininkas Jonas Daugėla, sekretorius Stasys Daržinskas ir iždininkas Bronius Snarskis. Klubo valdyba su talkininkais suruošė Nepriklausomybės šventės, Motinos dienos, Tragiškojo birželio minėjimus, gegužinę gamtoje, „Sietyno" kalėdinį koncertą ir Naujųjų metų sutikimą.

Tautos šventės minėjimą suruošė ALT s-gos Daytona apylinkių skyrius. Joje dalyvavo Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis, o meninę programą drauge su „Sietyno" vadovu muziku Antanu Skriduliu atliko svečias smuikininkas J. Veblaitis.

Minėtų renginių menines programas atliko ir paruošė meno ansamblis „Sietynas" ir jo vadovas muz. A. Skridulis, o žodinę meninę dalį Dalila Mackialienė, Ona Mironienė, Andrius Mironas, Kazimieras Barūnas, Juozas Sodaitis, dr. Vytautas ir Vanda Majauskai, Juozas Paliulis. „Sietyno" dalis, vadovaujant Dalilai Mackialienei, Vasario 16 minėjimuose meninę programą atliko Miami ir Pompano Beach lietuviams.

Papildant pirmininko pranešimą tenka prisiminti ir dr. Vytauto Majausko (valdyboje nebuvo) gražias pastangas klubo veiklai pagyvinti. Jo dėka į Tragiškojo birželio minėjimą buvo atkviestas ir viešnagės metu globotas svečias JAV prezidento patarėjas jaunas politikas Linas Kojelis. Jo atvykimo proga amerikiečių spaudoje buvo susilaukta okup. Lietuvos padėtį liečiančių straipsnių. Dr. V. Majausko dėka buvo užmegzti glaudūs ryšiai su kitų pavergtų tautų atstovais, kurie su vėliavomis dalyvavo pamaldose, minėjime, pasakė geras kalbas ir turėjo progos susipažinti su lietuvių tautodailės labai vertinga paroda.

Dr. Vytautas Majauskas klubo nariams skaitė pr. metais dvi geras, sveikatą liečiančias paskaitas, kas ypač dabar pravartu vyresnio amžiaus žmonėms. Už tai prelegentui esame dėkingi ir tikimės, kad ir šiais metais klubo valdyba tokių paskaitų ciklą suorganizuos.

Į klubo sėkmingą veiklą tenka įskaityti Dalilos ir a.a. Balio Mackialų pastangas sudaryti sąlygas mūsų kolonijoje paviešėti mūsų žymiajam poetui Bernardui Brazdžioniui, kuris davė šaunų savo kūrybos rečitalį. Mackialams dėkojame už svečio globą. Prie Lino Kojelio ir Bernardo Brazdžionio kelionių darbu ir pinigine parama taip pat prisidėjo ir klubo valdyba.

Įdomus buvo valdybos iždininko pranešimas. Jis, atrodo, valdyboje nešė bene sunkiausią organizacinio darbo naštą. Iždininkas Bronius Snarskis didelis pedantas, plačių užsimojimų žmogus, labai reiklus. Jis papasakojo, kad klubas neteko registruotos organizacijos statuso valdžios įstaigose, nes nebuvo sumokami reikalingi mokesčiai bei duodamos apyskaitos. Taigi klubas turi iš naujo persiorganizuoti, paruošti savus naujus įstatus ir pagal juos veikti savųjų tarpe, nieko bendro neturint su valdžios įstaigomis. Iždininkas sutvarkė atskaitomybę, paruošė klubo narių kartoteką. Klube yra nario mokestį mokančių 123 nariai. Praėjusiais metais nario mokesčio nesusimokėjo tik 6 nariai.

Klubo valdybos visi nariai sunkiai dirbo rengiant minėjimus ar kitus renginius. Dirbo gerai. Reikėjo sutelkti kiek daugiau lėšų. Todėl valdyba rinko iš narių atliekamus daiktus ir juos bandė parduoti „garage sale" būdu ir taip sutelkė keletą šimtų dolerių. Sausio 1 d. klubas kasoje turėjo 1625,63 dol.

Jonas Daugėla, Daytona Beach, Fla. Lietuvių klubo pirmininkas

Kontrolės komisijos aktą perskaitė Kostas Žolynas. Klubo valdybos atskaitomybė vedama pavyzdingai. Jokių pastabų nepadaryta.

Dr. Vytautas Majauskas padarė platesnį pranešimą apie numatomą šioje lietuvių kolonijoje suruošti kuo iškilmingiausią Lietuvos krikšto 600 metų minėjimą. Tam tikslui netolimoje ateityje būsią sudarytas specialus komitetas bei reikiamos komisijos. Apie tai spaudoje pakalbėsime plačiau.

Naujosios klubo valdybos rinkimai nesudarė perdaug didelio bruzdėjimo. Pirmininkaujantis Gediminas Lapėnas pasiūlė palikti senąją valdybą kitam terminui. Visi entuziastiškai pritarė. Tik po to kai kurie senosios valdybos nariai pareiškė nesutinką valdyboje pasilikti. Po trumpos pertraukos sutinkančių kandidatuoti atsirado pakankamas skaičius ir susirinkimas patvirtino naują klubo valdybą ateinantiems metams. Valdyba pareigomis jau pasiskirstė. Jonas Daugėla — pirmininkas (trečiam terminui), dr. Serapina Sukarevičienė ir Alfonsas Ilekis — vicepirmininkai, Stasys Daržinskas — sekretorius, Marytė Šarauskienė — iždininkė, Ona Žolynienė ir Alfonsas Bacevičius — nariai renginiams ruošti. Kontrolės komisija, Juozui Sodaičiui atsisakius, išrinkta tokios sudėties: Jurgis Bagdonas, Karaška ir Kostas Žolynas.

Susirinkimas nutarė paskirti mūsų veiksniams, ginantiems lietuvių teises, ir lietuviškai spaudai iš viso 625 dol.

Praėjusiais metais valdyba turtingesnė ir dosnesnė, tad ir įvairiems veiksniams ir spaudai buvo paskirta net 3300 dol., kas mūsų mažai kolonijai jau yra didelė suma.

Gerai, kad ir šiais metais, nors ir iš liesesnės klubo kasos, buvo nepamirštos mūsų gyvybinės institucijos ir pagal išgales nuoširdžiai paremtos.

Susirinkimas nutarė ir naują nario mokestį. Dabar mokėsime klubui šeima 10 dol., o pavieniai asmenys po 5 dol.

Susirinkimas išreiškė padėką senajai klubo valdybai už atliktus darbus ir naujajai palinkėjo sėkmės.

Klubo valdybos pirmininkas Jonas Daugėla padėkojo savo buvusiajai valdybai už glaudų bendradarbiavimą ir visiems klubo nariams už teiktą visokeriopą paramą valdybos darbams.

Ypatingai padėkojo meno ansambliui „Sietynui", jo vadovui muz. A. Skriduliui ir kun. Dr. Kazimierui Ruibiui už lietuviškas pamaldas bei sudarytas sąlygas naudotis šios parapijos pastoge.

Dėl klubo ateities veiklos nebuvo progos pasisakyti, nes, atrodė, susirinkimo dalyviai ėmė bruzdėti ir skubėjo po kavutės į namus. O pasisakyti derėjo. Ateityje gal nereikėtų išskirtinai aukštinti vieno asmens. Atsimintina, kad visi iki šiol, buvę klubo pirmininkai bei valdybos dirbo nuoširdžiai. Dirbo gerai. Reikia tik džiaugtis, kad turime dar tokių pasišventusių darbininkų.

Naujai klubo valdybai teks paruošti naujus klubo įstatus. Klubas, kaip visada pabrėžiama, atstovuja visiem šios kolonijos lietuviams, tad jokių organizacijų steigti nereikia. Tuo pačiu norėtume, kad klubo valdyba nepamirštų mums priminti susirinkimuose apie Lietuvių Bendruomenės mėnesį, apie vykdomą Balfo vajų, apie Spaudos mėnesį, jos reikšmę, apie visų mūsų veiksnių pageidavimus ir prašymus.

Reikėtų nevengti platesnės kultūrinės veiklos pasinaudojant savo meninėmis pajėgomis, o taip pat pasikivesti menininkų, kultūrininkų, politikų ir iš kitur. Gal reikėtų tas pastangas derinti su mūsų kaimyninėmis kolonijomis, kurios gyvos savo kultūrine veikla, pajėgia suruošti gerus su svečiais renginius. Suderinus keliones, ne daug gal kaštuotų ir mums susilaukti svečių. Kaip tik susirinkime pabrėžė ir pirmininkas, kad mes veikiame kultūrinėje srityje. Kiek įmanoma reikėtų organizuoti ir paskaitų ciklą sveikatos klausimais ir čia būtų didelis talkininkas dr. Vytautas Majauskas, kuris ir šiaip, problemoms iškilus, atskuba pagalbon sergantiems padėti.

Tai maždaug tokiais darbais ir užbaigėme dar vienerius darbo metus. Naujajai klubo valdybai linkėtina kantrybės, tolerancijos ir sėkmės darbuose, o mes turime visomis jėgomis, darbu ir pinigais jų darbus nuoširdžiai remti.

Jurgis Janušaitis

St. Petersburg, Fla.

TAURIOS LIETUVĖS ONOS RINKIENĖS PAGERBIMAS

Inž. Vytautas Kamantas vasario 7 d. Lietuvių klubo mažojoje salėje surengė savo motinai Onai Rinkienei, gyv. St. Petersburge, staigmeninį 80-tojo gimtadienio minėjimą. Į šią brandaus amželio šeimos šventę, be Vytauto su žmona, atsilankė jo dukra Daina Čyvienė, brolis Gediminas Rinkus su 4 vaikais ir Vytauto sukviesti sukaktuvininkės artimieji draugai-bendruomenininkai.

Prieš pradedant pobūvį, taręs žodį K. Gimžauskas jubiliatės draugų vardu išryškino jos pavyzdingą veiklą Lietuvių Bendruomenėje, kurioje per kelias kadencijas yra buvusi LB Floridos apygardos bei St. Petersburgo apylinkės valdybose ir akcentavo aktyvų solenizantės reiškimąsi bendrųjų lietuviškų reikalų atlikime. Su pagarbiu dėkingumu įvertinęs sukaktuvininkės nuopelnus ir nuoširdžiai ją pasveikinęs, šios reikšmingos dienos prisiminimui, jis įteikė ir draugų pasirašytą adresą su dovanėle. Giminių vardu taip pat įteiktos dovanos.

Visi dalyviai sugiedojo jubiliatei „Ilgiausių metų" ir kėlė šampano taures už jos sveikatą.

Susėdus prie stalų vaišėms, kun. V. Dabušis sukalbėjo šiam momentui pritaikytą invokaciją.

Vaišių metu sveikindamas solenizantę Lietuvių klubo vardu, pirmininkas A. Karnius įvertino jos nuopelnus šiam klubui. Anūkų vardu sveikino Daina Čyvienė, akcentuodama , kad sukaktuvininkė ir anūkais visad nuoširdžiai rūpinasi.

Pabaigoje prabilo ir šių vaišių šeimininkas sūnus Vytautas. Jis su nuoširdžiu dėkingumu įvertino motinos nuopelnus auginant savo vaikus. Išvardino esančius pobūvyje motinos draugus ir tarė kiekvienam atskirą šiltą žodelį, nuoširdžiai dėkodamas visiems už bičiulišką draugystę su motina. Vytauto Kamanto dėka, jubiliatės garbingas gimtadienis atšvęstas giminių bei draugų tarpe jaukioje nuotaikoje. Linkėtina mielai solenizantei Onai Rinkienei dar ilgai būti darbingai lietuviškoje veikloje.

Gimka

Detroito žinios

ARTĖJA KAUKIŲ BALIUS

Detroito ateitininkų ruošiamas tradicinis kaukių balius įvyks šeštadienį, vasario 28 d., Dievos Apvaizdos parapijos Kultūros centre. Pradžia 7 val. vak. Meninę programą atliks „Serenada" — Kanados vyrų vokalinis trio (Edmundas Norkus, Ramūnas Underys ir Vaidotas Vaičiūnas). Bus kaukių paradas. Teko patirti, kad besiruošiantieji dalyvauti gaminasi įmantrius kostiumus, įdomias kaukes, tikėdamiesi laimėti pinigines premijas, kurių trys bus skiriamos už įdomiausias kaukes. Šokiams gros Rimo Kaspučio „Romantika". Šeimininkės rūpinasi įvairių lietuviškų patiekalų pagaminimu. Veiks ir baras. Visi kviečiami dalyvauti šiame smagiame pasilinksminime.

— — —

Organizacinis komitetas, sudarytas iš lietuvių bendruomenės, žurnalistų, šaulių, ramovėnų ir birutiečių organizacijų atstovų, ruošia inž. Vytauto Kutkaus amžiaus sukakties pagerbimą, kuris įvyks sekmadienį 1 val. p.p. kovo 8 d., Šv. Antano parapijos patalpose, 1750 25-ta g-vė, kampas W. Vernor Hwy., Detroit, Mich. Pagerbimo akademijoje bus paskaita ir meninė dalis, o po to vaišės ir sveikinimai. Pagerbimą praves Stefanija Kaunelienė, paskaitą skaitys dr. Antanas Butkus iš Clevelando, o meninę dalį atliks Detroito Moterų kvartetas. Norintieji dalyvauti pagerbime ir vaišėse prašomi iš anksto pranešti Antanui Griniui prie Šv. Antano bažnyčios ar Mykolui Abariui prie Dievo Apvaizdos bažnyčios. Organizacijos ir pavieniai asmenys, norintieji sukaktuvininką pasveikinti, prašomi apie tai pranešti S. Kaunelienei. Automobiliai bus saugomi iki pasibaigs vaišės.

S. Sližys

MIRĖ SIBIRO TREMTINĖ

Gautomis iš Lietuvos žiniomis praėjusių metų lapkričio 12 d. Kauno ligoninėje mirė a.a. Adelė Jankauskaitė-Babušienė, gimusi 1915 m. Urvinių kaime, Griškabūdžio vlsč. 1941.VI.14 ji kartu su savo vyru Jonu Babušiu, Griškabūdžio pr. mokyklos vedėju, buvo ištremta į Sibirą. Po pusantrų metų vergų stovykoje jos vyras mirė, o ji po keliolikos metų grįžusi į Lietuvą apsigyveno Kaune. Nors tremtyje turėjo šiek tiek lengvesnes gyvenimo sąlygas negu jos vyras, bet visvien grįžo galutinai sužalota sveikata ir visą laiką sirgo.

Jai prieš mirtį prašant, lapkričio 14 d. buvo palaidota Griškabūdžio parapijos kapinėse. Nežiūrint, kad čia yra gyvenusi prieš 45 metus ir iš Kauno buvo atvežta jau temstant, beveik niekam nežinant, griškabūdiečių ji buvo sutikta gėlėmis. Ir bažnyčia, įvertindama jos praeitą kančios kelią, palaidojo ją nepaprastu iškilmingumu, koks vietos žmonių pranešimu buvęs tik prieš keliolika metų, laidojant labai populiarų kleboną kun. Juozą Vaičaitį, poeto Prano brolį. Liko dukterys Nijolė, elektronikos inžinierė, ir Tonė, mokytoja, abi su šeimomis.

Taip baigė savo audringą gyvenimą ir palydėta į amžinybę Griškabūdžio tremtinė — viena iš daugelio — palikusi savo parapiečiuose šviesų atminimą. Taip pat ji dar kartą priminė jiems vyresnę Babušių giminės kartą, kurios gausūs nariai yra išsklaidyti net keturiuose kontinentuose, iš kurių jau tik apie pusė yra belikę gyvų.

Ilsėkis ramybėje, tauri lietuve.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS—161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL

Subscription Rates: $60.00. Foreign countries $60.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$60.00	$35.00	$20.00
Kanadoje (U.S.A.) dol.	$60.00	$35.00	$20.00
Užsienyje	$60.00	$35.00	$20.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	$35.00	$20.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesiunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

SOCIALINĖS APDRAUDOS NUMERIAI VAIKAMS

Pildant 1987 metų taksus reikės priduoti socialinės apdraudos numerį kiekvieno vaiko, kurio išlaikymas nurašomas nuo mokesčių. Tų numerių išgavimui palengvinti daugelyje vietovių Socialinės apdraudos raštinių darbuotojai lankys viešąsias mokyklas ir priims šių numerių prašymus. Prie prašymo turi būti pridedama gimimo ar krikšto metrika pliusdarvienas tapatybės dokumentas, k.t. bibliotekos kortėlė, mokyklos pažymėjimas, gydytojo sveikatos pažymėjimas. Jei vienas iš tėvų pasirašo prašymą už vaiką, pasirašantysis taip pat turi pristatyti tapatybės dokumentą, k.t. vairuotojo leidimą.

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Priima trečiad. nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtad. nuo 10 v.r. iki 6 v.v.
Susitarimui skambint 436-5566

Dr. Tumasonio ofisą perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12, Penkt. 2-7

DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami ofise)
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4, 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Tel. 436-7700
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Širdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą:
Pirmad., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus.

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Tel. RE-llance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-3 val. popiet ir 4-6 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

Dr. Tumasonio ofisą perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarus

Tel. ofiso ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki4 val. popiet

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
PROSTHODONTICS — karūnėlės, tilteliai, plokštelės ir bendroji praktika.
2659 W. 59 St. Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Edmundas Vižinas, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Ekonominė struktūra ir

ŠEIMOS VERTYBĖS

JAV Darbo Statistikų biuro duomenys rodo, kad daugumas moterų, dirbančių už namų, tai daro ne savo polėkių įgyvendinimui ar gyvenimo pajvairinimui: 70% dirbančių moterų yra viengungės, išsiskyrusios, našlės arba jų vyrai uždirba mažiau kaip 14,000 dol. į metus. Šalia to, kylant pragyvenimo išlaidoms, nuo 1973 metų vis krenta šeimos pajamos. Kai 1950 dešimtmety vidurkinė vyro alga buvo pakankama išlaikyti žmoną ir vaikus, šiandien trijose iš penkių vedusių porų su vaikais abu tėvai dirba. Kai ekonominės sąlygos prie to priveveda, dažniausiai nukenčia vaikai. Tačiau, gyvenimo realybei žvelgiant į akis, negalima norėti šią problemą „išspręsti" tik uždraudžiant motinoms dirbti.

Ypatingai mūsų lietuvių tarpe, man atrodo, kad daugumoje šeimų, kur tik įmanoma, motinos pasilieka namie pačios šeimą auginti. Čia norėčiau pagvildenti, kokia pagalba būtų reikalinga toms šeimoms, kur tik vienas iš tėvų, dažniausiai moteris, augina šeimą, ar kur nė vienas iš tėvų neuždirba pakankamai visai šeimai išlaikyti. Kaip apsaugoti dirbančią motiną, kad, pasitraukusi iš darbo gimdymui, ji jo nenustotų, kaip įvyko Missouri valstijoje. Ten moteris buvo išleista iš darbo gimdymui, bet kai norėjo grįžti — nebepriimta ir pagal Missouri įstatymą net neturėjo teisės į bedarbės kompensaciją, nes ji iš darbo pasitraukė „savanoriškai", ne dėl darbdavio kaltės ar dėl problemų, susijusių su pačiu darbu.

JAV Aukščiausias teismas šiuo atveju palaikė darbdavio pusę, palaikydamas ir valstijos autoritetą savus įstatymus šiuo reikalu kurti. Tačiau, remdamasis tuo pačiu valstijų suverenumo principu, jis taip pat palaikė Californijos valstijoje norimą pravesti įstatymą, reikalaujantį darbdavį duoti iki keturių mėnesių neapmokėto laiko gimdymui, jei tai mediciniškai reikalinga, ir dirbančiosios priėmimą atgal į tą patį darbą, jei tai įmanoma. Tokių klausimų ir problemų atsiras daugiau.

Sylvia Ann Hewlett, ekonomistė ir knygos „A Lesser Life: The Myth of Women's Liberation in America" autorė, sako, kad praktiškai „dirbančios moterys yra baudžiamos už skyrimą laiko šeimai auginti. Daugumas darbovietės neskiria apmokamo laiko moterims vaikų gimdymui bei auginimui ir negarantuoja joms darbo sugrįžus". Tai kuria nuotaiką, kad vaiko auginimas yra liuksusas ar brangiai kainuojantis laisvalaikio užsiėmimas. Hewlett sako: „Bet užmirštam, kad vaikų auginimas yra, palyginti, svarbus įnašas visuomenei. Vaikai suteikia ne tik asmeninį džiaugsmą, bet yra ateities piliečiai".

Ji pavyzdžiu pastato europiečius, kurie vaikų auginimą laiko taip pat svarbiu kaip ir karinę tarnybą ir todėl daugelis Europos kraštų savo įstatymais palaiko motinystę. Ji pasakoja apie Italiją, kur moterys gauna dvejus metus vyresniškumo užskaitų už kiekvieną pagimdytą vaiką. Europietės motinos vidurkiu gauna penkių mėnesių *pilnai apmokėtą* laiką vaikų gimdymui, ir ten yra mažesnis algų skirtumas tarp vyrų ir moterų negu Amerikoje. Europiečiai darbdaviai taip pat duoda ir įvairių kitų šeimų auginimui palankių lengvatų. Prancūzijoje 90% trimečių vaikučių lanko valdžios išlaikomus vaikų darželius. Švedijoje tėvai gali pasirinkti dirbti tik šešias valandas į dieną, kol jų vaikai sulauks aštuonerių metų.

Dabar JAV Kongrese siūlomi keli planai, kurie palengvintų dirbantiems tėvams vaikus auginti. Vienas toks, „The Family and Medical Leave Act", reikalautų, kad darbdavys skirtų iki keturių mėnesių neapmokėtą laiką dėl įvairių su šeima susietų priežasčių: gimdymui, įsūnijimui, rimtai ligai vaiko ar kurio nors iš tėvų, ar net iki šešių mėnesių neapmokamo laiko sunkiai dirbančiojo-sios ligos atveju. Šis įstatymas garantuotų dirbančiųjų teisę sugrįžti į savo darbą, neprarandant sveikatos apdraudos, pensijos ar vyresniškumo teisių. Priedo, kad nebūtų išmetinėjama, jog šis planas duoda moterims daugiau privilegijų negu vyrams, jis apima vyrus ir moteris, kurių reikalas laikinam pasitraukimui iš darbo atitinka plano nustatytus kriterijus.

Šio plano priešininkai teigia, kad jis būtų per brangus įgyvendinti, kadangi, nežiūrint to, kad jis nereikalauja pasitraukusiam darbininkui apmokėti, visvien darbdaviui kainuotų laikinas darbininkų samdymas jų vieton ir kad šios išlaidos būtų nepanešamos kai kurioms mažesnėms įmonėms. Nors šis planas apimtų įmones su 15 ar daugiau darbininkų, norima, kad jis apimtų tik 100, 200 ar daugiau darbininkų turinčias įmones. Tačiau stipriausias pasipriešinimas šiam planui kyla iš neišbandyto teigimo, kad, pravedus šį įstatymą, darbdaviai užsieny ieškosią darbininkų, kurie nereikalauja tokių lengvatų, nes jau dabar amerikietiški gaminiai yra daugeliui pasaulio rinkų perbrangūs ir nebegali efektingai su kitų kraštų gaminiais konkuruoti.

O šis planas, palyginti su tokiu, kokio reiktų, kad padėtų ir vargšams, tikrai toli gražu nepakankamai siekia. Šis planas neapima dirbančių tik dalinį laiką, kaip motinas, kurios dėl mažų vaikų negali pilno laiko dirbti. Jis mažai tepadės neturtingiems, vos pragyvenimą uždirbantems, kuriems nelieka pinigų susitaupymui, nes jie tuo laiku negalėtų mokėti nei nuomos, nei kitų pragyvenimo išlaidų.

Aiškiai toks planas toli gražu nėra tikras problemos sprendimas, bet jis pradeda judėti į sprendimo pusę. Jo sukeltos diskusijos verčia peržvelgti vertybes ne tik darbdaviams, bet ir dirbantiesiems. Klausimas, ar galima visą visuomenišką atsakomybę užkrauti vien tik darbdaviams. Ar šia atsakomybe neturėtų dalintis ir valdžia ir darbdavys? Tai verčia paklausti, ką mūsų gyvenimo stilius pasako apie mūsų branginamas vertybes?

Kaip mūsų balsavimas už vienus ar kitus kandidatus, priimant vienus ar kitus referendumus, paveikia visuomenės struktūrą ar padaro ją palankesnę šeimoms, ar priešiškesnę? Ar kaip balsuojantys piliečiai rūpinamės tik savo kišene taksų atžviliu, ar laikome prieš akis platesnės visuomenės gerovės reikalavimus? Tiesa, Europos kraštuose didesnis socialinis aprūpinimas kainuoja piliečiams — daugelyje kraštų daugiau kaip pusė uždarbio nuimama mokesčiams, iš kurių išlaikomos tokios būtinos programos. Bet ar ne laikas ir mums realistiškiau pažiūrėti į visuomenės bendrą gerovę ir persiorientuoti savo vertybėse, teikiant didesnę persvarą visuomenės bendros gerovės reikalavimams?

a.j.z.

ŠAUNIAI NUSKAMBĖJO SOL. VINCĖS JONUŠKAITĖS ZAUNIENĖS GIMTADIENIS

RŪTA KLEVA VIDŽIŪNIENĖ

Mūsų visuomenėje yra įsivyravęs gražus paprotys laikas nuo laiko apsidairyti tarp saviškių ir, radus progą, pagerbti įvairiose srityse tautai nusipelniusius asmenis. Tokią gražią popietę sausio 25 dieną Los Angeles Didž. Liet. Kunigaikštienės Birutės draugija surengė ypatingai gerai išmąstytą mūsų pašonėje gražioje Santa Barbaros pakrantėje gyvenančiai Lietuvos Operos solistei Vincei Jonuškaitei-Zaunienei jos gimtadienio proga, bet ne vien už indėlį mūsų operai, o už meilę ir puoselėjimą mūsų liaudies dainų. Jas ji dainavo ne tik mums, bet su jomis supažindino ir kitas kultūriningąsias tautas plačiame pasaulyje.

Smagu buvo matyti šventiškai nusiteikusių svečių sausakimšai užpildytą salę, kurioje birutininkės sveikino brandaus amžiaus sulaukusią mūsų dainininkę. Pirmininkei Agutei Dūdienei pasveikinus svečius, tolimesnę programą vedė Liucija Mažeikienė. Aldona Audronienė, pasipuošusi, kaip ir kitos narės, tautiniais rūbais, pervedė mus per visą Vincės Jonuškaitės-Zaunienės kelią, kuriame ji reiškėsi ne vien kaip dainos menininkė, bet ir kaip gabi, įtakinga visuomenininkė.

Štai toji turininga kalba.

Vincė Jonuškaitė-Zaunienė Leskaitienė gimė 1902 m. sausio 22 d. Subačiuje, Panevėžio apskr. Baigusi Subačiaus pradžios mokyklą, mokėsi Panevėžio gimnazijoje. Prasidėjus pirmam pasauliniam karui, Panevėžio gimnazija buvo evakuota į Voronežą. Ten atsirado ir mūsų Vincė Jonuškaitė.

1916 metais, vos 14 metų, pirmą kartą dainavo solo „Sunku gyventi" moksleivių vakare. Tada ir pradėjo mokytis dainavimo pas prof. Zubit.

1918 metais sugrįžusi į Lietuvą vienerius metus padirbo kaip mokytoja ir tuoj pradėjo tarnauti Žemės Ūkio ministerijoje. Draugų reginama dalyvavo koncertuose ir tų pat metų rudenį jau dainavo Miko Petrausko operoje „Birutė", atlikdama vaidilutės vaidmenį. Spaudoje muzikas Banaitis atkreipė ypatingą dėmesį į jos balso grožį, ir Vincė Jonuškaitė buvo tuoj išsiųsta į užsienį toliau lavinti tą nuostabų balsą.

1920 metais ją matom Berlyne pas Albert Fischer ir Hoert, 1923 metais Romoje pas Einer Feyring ir 1925 metais jau

Sol. Vincė Jonuškaitė-Zaunienė — Lietuvos Operos solistė.

koncertavo Romos Filharmonijos salėje, o tų metų pavasarį davė pirmą viešą koncertą Palangoje su dideliu pasisekimu. Gruodžio mėnesį jau debiutavo Pikų Damoje Polinos vaidmenyje Kauno operoje.

Po to Vincė Jonuškaitė dar gilino studijas Milane. Ir čia įvyko tai, kas paskatino ją taip nuostabiai gražiai, kaip niekas kitas pasaulyje, interpretuoti mūsų liaudies dainas. Milane besvarstant jos repertuarą, profesorius staiga paklausė: „Ar gi jūs neturite savo liaudies dainų?" Tada Vincė Jonuškaitė prisiminė tas nuostabiai gražias dainas, kurias jos motina jai mažutei dainavo. Jos širdis suplazdėjo meile lietuviškai liaudies dainai, ir čia gimė ta nuostabi lietuviškos liaudies dainos interpretavimo galia.

Iš savo motinos ji buvo išmokusi daug liaudies dainų. Tas dainas ji duodavo kompozitoriams harmonizuoti ir dainuodavo savo koncertuose. Ji koncertavo ne tik dideliuose miestuose, bet ir miesteliuose. Koncertavo daug kartų ligoninėse ligoniams ir net kalėjimuose kaliniams. Žodžiu, ji leido visiems, kas tik norėjo grožėtis jos gražiu balsu ir nuostabia liaudies dainų interpretacija. Man pasakojo viena ponia, kad ji dalyvavo Merkinės gimnazijos abiturientų išleistuvėse, kuriose koncertavo Vincė Jonuškaitė. Žinoma, dainavo dzūkiškas dainas, o vėliau solistė, nulipus nuo scenos, vaikščiojo prie atskirų staliukų ir su visais dainavo liaudies dainas.

Lietuvos liaudies daina yra tiesiog įaugusi į solistės sielą, yra neatskiriama jos dalis. Nuolankiai, be jokio išdidumo ji dalinasi tuo savo sielos turtu su visais. Nei aukšta socialinė padėtis Lietuvoje, nei primadonos vardas Lietuvos valstybinėje operoje nesukliudė jai draugiškai skleisti lietuviškos dainos grožį eilinių žmonių, net kalinių tarpe.

Būdama pirmaeile Lietuvos operos soliste, ji savo dainavimu, išraiška ir vaidyba sukūrė 47 operų vaidmenis. Jų žymiausi yra Mignon, Carmen, Dalila, Kaukių baliuje Ulrika, Trubadure Azucena, Aidoje Amneris, Boris Godunove Marina, Pikų Damoje Polina ir grovienė ir daug daug kitų.

Vincė Jonuškaitė dainavo daugelyje užsienio operų: Taline, Rygoj, Prahoj, Paryžiuje, Buenos Aires ir kt. Būdama lygiai stipri tiek operų, tiek koncertų solistė, Vincė Jonuškaitė koncertavo Berlyne, Taline, Vienoje, Varšuvoje, Sao Paulo, Montevideo, Buenos Aires, Londone, Kopenhagoje, Stokholme, Oslo, Leningrade, Maskvoje, Romoje (kelis kartus). Žodžiu, trumpiau užtruktų pasakyti, kur ji nekoncertavo. Ir tuose koncertuose svetimuose kraštuose, be operų arijų, dainuodavo ir Lietuvos liaudies dainas ir garsino jų grožį savo nuostabiai gražiu interpretavimu.

1940 m., paskutinį laisvos Lietuvos pavasarį, Motinos dienos minėjimą suruošė Birutės draugija kartu su Motinoms ir vaikams globoti organizacija. Koncertinę dalį tame minėjime atliko Vincė Jonuškaitė. Birutiečių dvidešimtmečio leidinyje apie tą minėjimą taip parašyta: „Iškilioji operos solistė Vincė Jonuškaitė, pasipuošusi autentiškais tautiniais rūbais, padarė gilų įspūdį nuostabiai puikia liaudies dainų interpretacija".

Tame pat leidinyje toliau rašoma: „1953 m. lapkr. 14 d. Kun. Birutės dr-jos suruoštame koncerte Chicagoje programą atliko žymiausia lietuvių liaudies dainos interpretatorė Vincė Jonuškaitė, pasipuošusi tautiniu rūbu. Tame pat koncerte po programos vyko tautinių rūbų paradas, kuriame garbės premija buvo paskirta Vincei Jonuškaitei už jos dėvimą autentišką jos močiutės tautinį rūbą".

Mums birutietėms Vincė Jonuškaitė yra brangi ne tik dėl jos meilės lietuviškai dainai, bet taip pat dėl jos meilės lietuviškam tautiniam rūbui. Ji pirmoji pradėjo dėvėti tautinį rūbą savo koncertuose. Kiekviena proga stengėsi iškelti mūsų tautinio rūbo grožį ir kiek galėdama jį populiarino. Jos įtakoje Kun. Birutės dr-jos valdyba Lietuvoje 1935 m., švenčiant 10 metų dr-jos sukatį, ragino visas nares pasipuošti tautiniu rūbu. Tos šventės vakarą įvykusiame koncerte — baliuje visa salė žydėjo tautiniais rūbais. Pirmą kartą tautinis rūbas viešpatavo iškilmėse Karininkų Ramovėje. Ačiū Vincei Jonuškaitei, kad ji mums parodė tautinio rūbo grožį ir paskatino jį dėvėti.

Vincės Jonuškaitės meilė lietuviškai dainai ir tautiniam rūbui turi ne tik meninį pagrindą, bet ir tautinį: visa, kas lietuviška, jai nuo pat jaunystės buvo labai brangu. Besimokantis jaunimas Voroneže daugiausia nejučiomis pradėdavo tarp savęs kalbėtis rusiškai, lygiai kaip dabartinis mūsų jaunimas čia angliškai. Ten, suprasdami gimtosios kalbos svarbą, jie tuoj sustabdydavo vienas kitą ir priversdavo kalbėti lietuviškai. Vincė Jonuškaitė tiek buvo persiėmusi ta lietuviškumo idėja, kad net savo pavardę pakeitė į Jonaitę. Ir 1925 metais koncertavo Romoje dar kaip Vincė Jonaitė. Bet vėliau, kad neskaudintų savo tėvo, sugrįžo atgal prie Jonuškaitės.

Vincė Jonuškaitė neapsiribojo vien tik meile dainai ir lietuviškam rūbui, ji daug laiko ir darbo skyrė ir visuomeniniam veikimui. Trumpai paminėsiu, Voroneže dirbo ateitininkuose ir tremtinių aprūpinimo kuopoj, Lietuvoj buvo našlaičiams vaikams globoti draugijos „Lopšelio" pirmininkė, Amerikoje Liet. Moterų klubų federacijos valdyboje. Ir kas svarbiausia, kai komunistė Pilišenko-Dzerzinskaitė atvažiavus į Ameriką Jungtinėse Tautose plepėjo melus apie Lietuvą, Vincė Jonuškaitė nuvyko į Jungtinių Tautų Soc. reikalų komisiją ir išdėstė protestą prieš Pilišenko-Dzerzinskaitės skeibiamą melą apie Lietuvą.

Po šios kalbos susirinkusieji jausmingai sugiedojo mielai sukaktuvininkei „Valio, ilgiausių metų Jums, valio!"

Liucija Mažeikienė paskaitė šia proga gautus sveikinimus. Raštu sveikino Liet. gen. konsulas V. Čekanauskas su žmona, Lietuvos Valstybinio baleto artistas Adolfas Butkus su žmona, Los Angeles Dramos sambūris, pasirašė rež. P. Maželis ir v-bos pirm. V. Dovydaitis, JAV LB Vakarų apygardos pirm. Angelė Nelsienė, žodį tarė Balfo pirm. V. Pažiūra, o mūsų poetė Dana Mitkienė paskaitė savo ta proga sukurtą eilėraštį. Meninėje dalyje solistė Birutė Vizgirdienė pasirinko kelias šiai progai taip tinkamas lietuvių kompozitorių Juozo Gaubo, Kazio Banaičio ir Stasio Šimkaus harmonizuotas liaudies dainas, pabaigai padainuodama ariją iš Miko Petrausko liaudies operos „Birutė". Tai pirmoji lietuviška opera, parašyta 1906 metais ir tais pačiais metais pirmą kartą pastatyta Vilniaus operos scenoje. Tai mūsų tautinio operos repertuaro pirmoji kregždė. Atvykus Mikui Petrauskui į Ameriką, ši opera buvo pastatyta Chicagoje 1908 metais. Čia mes ją girdėjome pirmą kartą.

Didelį pasigėrėjimą sukėlė sol. Birutės Vizgirdienės puošnus lietuviškas nuometas, šiais laikais taip retai matomas prie tautinio rūbo. Solistę palydėjo Rimas Polikaitis.

Dėkodama už šį gražų pagerbimą sol. V. Zaunienė tarė jautrų žodį. Nors pratusi prie scenos šviesų ir ovacijų, jos akyse žibėjo susijaudinimo ašaros. Toliau sekė vaišės ir ilgas, nuoširdus svečiavimasis.

KOPLYČIA ILLINOJAUS KAPITOLIUJE

Illinojaus kapitoliaus rūmuose Springfielde buvo norima įrengti koplyčią — mąstymo, maldos kambarį visoms tikyboms. Illinojaus Generalinė asamblėja pernai šį projektą patvirtino, pasirūpinusi, kad jos įrengimas būtų finansuojamas privačiomis lėšomis. Tačiau Arlington Heights gyventojas Stephen van Zandt patraukė šį projektą į teismą, nes jis pažeidžiąs konstitucinį principą, draudžiantį vasltybinę religiją. Teisėjas Marvin E. Adpen rado, kad ši koplyčia buvo tolygi valstybės indorsavimui religijos ir kad jos buvimas religijos nepraktikuojantiems prikištų, kad jie nėra pilni politinės bendruomenės dalyviai. Jis taip pat iškėlė, kad nors koplyčios įrengimas ir išlaikymas remiasi privačiomis lėšomis, neišvengtinai bent šiek tiek valstybinių lėšų prisidėtų prie jos operavimo.

„AUŠROS" REIKŠMĖ ISTORIJOJE

ANDRIUS MIRONAS

1

Mūsų tautos kova už savąją spaudą

Jokia kita pasaulio tauta nebuvo pergyvenusi tokios kultūrinės represijos ir spaudos prievartavimo iš pavergėjo pusės, kaip lietuvių tauta. Nėra reikalo grįžti į viduramžius, kada spauda, knyga ar laikraštis iš viso buvo negimę ar didelė retenybė. Tik apie XIX amžiaus pradžią Europos tautos pražydo spaudos gausybe, palaipsniui visur beraščiai ėmė nykti. Triumfuodama žengė laisvoji spaudos tribūna. Laikraščiai, žurnalai, almanachai, knygos ir vadovėliai dygo vieni po kitų.

Joks istorikas nėra pastebėjęs, kad praeityje buvę užkariautojai užimtose teritorijose imtų drausti spausdinti sava kalba knygas ir laikraščius. Griežčiausia priemonė nutildyti pavergtųjų pasipriešinimams visada buvo spaudos cenzūra, tačiau niekur nėra žinoma, kad maurai verstų ispanus leisti knygas arabų rašmenimis arba kad turkai priverstų serbus, bulgarus ir kroatus spausdinti vadovėlius osmanų kalba.

Tiktai rusai, karais ir politinėmis machinacijomis išplėtę savo valstybę iki Baltijos jūros vakaruose, sumanė primesti lietuviams savo „graždanką", versdami juos leisti knygas ir laikraščius atspausdintus sava kalba, bet rusiškomis raidėmis. Kai kuriems rusams buvo keistoka ir net juokinga skaityti tokius rašinius, o ką kalbėti apie lietuvius, kuriems lietuviškieji žodžiai, įvilkti į rusiškų raidžių drabužį, buvo svetimi, sunkūs skaityti, suprasti ir nuolat dvelkė prievarta. Tai buvo grynas pasityčiojimas iš lietuvių tautos ir kalbos, suplanuotas žygis priverstinai įpratinti į rusiškuosius spaudos ženklus, tolimesniu tikslu pakišti skaityti ir jų religinius skaitinius. Rusai šovinistai šitaip sumanė lietuvių tautą surusinti ir supravoslavinti. Kitaip sakant, visai sulieti ją su rusų tauta.

Žvelgdami į istorijos faktus ir įvykius, priveduisius prie tokių represijų, suvokiame, kaip šitoks kultūros suniekinimo unikumas buvo mūsų krašte įsigalėjęs per daugelį metų.

Mūsų raštija iki spaudos draudimo

Pirmieji Lietuvos raštai buvo istoriniai, turintieji publicistinį pobūdį. Lietuvos su Lenkija vienos valstybės klausimui iškilus atsirado lenkų kalba publicistinių raštų, kuriuose Lietuva ir lietuviai buvo niekinami ir atvaizduojami kaip lenkų globoje esanti nedėkinga kunigaikštija.

Jau nuo Vytauto Didžiojo laikų valstybės vidaus reikalams buvo vartojama gudų kalba, pradžioje šalia jos dar naudojant ir lotynų kalbą. Lietuviai didikai, bendraudami su tokiais pat lenkais, įprato į lenkų kalbą, nors iki pat XVI amžiaus vidurio Lietuvos kunigaikščiai jos dar nevartojo. Tik prieš pat Liublino uniją atsirasdavo vienas ar kitas raštas ir lenkų kalba. Kartu didėjo ir pasipriešinimas prieš gudų kalbos vartojimą, juoba, kad Maskva buvo laikoma aršiausiu Lietuvos priešu.

Lietuvos bajorai stengėsi grįžti į lotynų kalbą, nes anais laikais didikų supratimu seniausioji buvo lietuvių kalba. Įvesti kaip valstybinę grynai lietuvių kalbą niekas net negalvojo, nes tada nebuvo ne tik gramatikos, bet ir jokių spausdintų knygų. Bajorija lotynų kalbos nemokėjo, o mokyklų lotynų kalbai mokytis iš viso nebuvo. Po Liublino unijos palaipsniui įsigalėjo lenkų kalba ir publicistiniai ar politiniai ginčai buvo vedami tik ta kalba.

Kaip tik tuo metu kilo reikalas kovoti raštais lenkų kalba su įsigalinčiu protestantizmu. Visa tai Lietuvos bajoriją vertė mokytis lenkų kalbos, o lietuviškieji raštai buvo naudojami tik religijos reikalams. Protestantizmo veiklai aprimus, bajorija buvo jau aplenkėjusi ir nebesirūpino nei lietuviška literatūra, nei kalbos puoselėjimu.

Lietuvą su Lenkija galutinai suartino ilgas trijų Vazų karaliavimas. Iš tų trijų karalių ilgiausiai valdė Zigmantas Vaza (nuo 1588 iki 1632 m.), net 44 metus. Po jo Vladislovas Vaza valdė 16 metų (1632-1648) ir Jonas Kazimieras 20 metų (1648-1668). Savarankiška Lietuvos politika visiškai susilpnėjo ir jos didikai stengėsi palaikyti kunigaikštijos autonomiją tik vidaus reikalais. Jau nuo Vladislovo Vazos išrinkimo lietuviai pripažino jį ir Lietuvos didžiuoju kunigaikščiu. Vėliau Lietuvos didikai niekad nebestatė atskiro kandidato į sostą ir nesiūlė naujiems karaliams savo sąlygų.

Lenkų kalba įsigalėjo jau ne tik didikų ir dvariškių tarpe, bet ir smulkios bajorijos bei dvarininkų tarpe. Lietuvių kalba liko tik sodiečių šnekamąja kalba. Mokyklose niekas nemokėjo lietuvių kalbos, nes nebuvo jokių vadovėlių ar knygų. Tik katalikams pradėjus kovoti prieš protestantus buvo susirūpinta, kad patys kunigai mokėtų kalbėti lietuviškai paskaityti tikintiesiems bent Evangelijos ištraukų arba pamokyti katekizmo. Tuo tikslu XVI amžiuje pradėta spausdinti maldaknygės ir reikalingiausi mokykloms vadovėliai. Mokyklose imta mokyti iš lietuviškųjų katekizmų.

(Bus daugiau)

Balfo Juno Beach 141 skyriaus valdyba, surengusi direktorių suvažiavimą. Iš kairės: iždininkas Algis Augūnas, vicepirmininkas Jonas Mildažis, pirmininkė Halina Žitkienė, narė Albina Pilipavičienė, Balfo pirm. Marija Rudienė, sekretorė Gražina Stankūnienė ir inž. Antanas Rudis.
Nuotr. **J. Garlos**

LŪPOS IR ŠIRDYS KALBA SUTARTINAI

Viena diena Juno Beach

Jei ne tas magiškas žodis „suvažiavimas", Amerikos šalies ir miestų nebūčiau matęs. 30 metų dirbęs mėgiamą darbą, atostoginius pinigus gavęs, juos į suvažiavimų tarbą sukišau, bet poilsinių atostogų neturėjau. 15 vasarų praleidau skautų stovyklose, aukštesnį laipsnį užsitarnavau, bet medalio negavau, atostogauti neįpratau. Man suvažiavimai atneša trejopas gėrybes: kraštą ir naują miestą aplankau, su pasiilgtais žmonėmis susitinku, susipažįstu su naujai sutiktais, o pats suvažiavimas atidengia susibūrusių žmonių dvasinį pasaulį.

Vietos lietuvių kolonija ir visi balfininkai suvažiavimo rengėjai: Balfo Juno Beach skyriaus valdybos pirmininkė Halina Žitkienė, vicepirmin. Jonas Mildažis, sekr. Gražina Stankūnienė, ižd. Algis Augūnas ir narė Albina Pilipavičienė. Suvažiavimo dalyviai jautėsi lyg vienos didelės šeimos nariai. Draugiškumo nuotaika žydėjo lyg atspindys vietoje lietuvių sodybų įvairiaspalvių gėlynų. Todėl mes tą suvažiavimą apvainikuodami ir pavadinome „Viena meilės diena Juno Beach", nors iš tikrųjų su priedais suvažiavimas užtruko beveik tris dienas.

Gražia tradicija tapo Balfo direktorių suvažiavimo išvakarėse susirinkti visiems balfininkams susipažinimui, pabendravimui, išsikalbėjimui. Įprastai dalyvauja visi direktoriai bei jų atstovai, vietos Balfo skyriaus valdybos nariai su savo priesaikomis, Balfo rėmėjai bei veikėjai. Tokią vakaronę surengė Vytautas ir Aldona Biliūnai savo namuose. Vytautas yra Balfo Juno Beach 141 skyriaus steigėjas. Skyrius kitais metais minės 10 metų veiklos sukaktį. Vaišingi šeimininkai visus gražiai priėmė ir, jei ne rytojaus darbo diena, būtumėme pasitikę vėlyvos nakties žvejus. Po ilgo nesimatymo buvo labai daug kalbų.

Įprasta tvarka Balfo direktorių suvažiavimas prasidėjo šeštadienio rytą. Punktualumo dorybę išlaikant, suvažiavimas prasidėjo 9:30 val. jaukioje metodistų salėje, netoli jūros. Suvažiavimo dalyvius rengėjų vardu pasveikino Balfo Juno Beach skyriaus vardu Halina Žitkienė. Mes jos gražių bei nuoširdžių žodžių pynę surišome su savo dėkingumu rengėjams už parodytą draugiškumą, priimant suvažiavimo dalyvius.

Po to Halina Žitkienė pakvietė kun. Vytautą Pikturną sukalbėti suvažiavimo atidarymo invokaciją.

Suvažiavimą atidarė Balfo Juno Beach skyriaus steigėjas ir direktorius Vytautas Biliūnas, pasidžiaugdamas, kad balfininkai pasirinko metiniam direktorių suvažiavimui šią sparčiai didėjančią lietuvių koloniją. 1978 m. sausio 4 d., steigiant šį skyrių, buvo 10 narių, o dabar per 80. Jis linkėjo suvažiavimui darbščios nuotaikos, o mes mintimis galvojome apie darbštumo ir pasiaukojimo nuotaikas visiems Floridos lietuviams, kad jie Juno Beach lietuvių pavyzdžiu steigtų naujus skyrius, pravestų rudens aukų vajus, prisidėtų prie didžiojo labdaros darbo.

Balfo direktorius iš Bostono kun. Antanas Baltrushunas pravedė susikaupimo maldą už mirusius balfininkus.

Kad Juno Beach lietuvių kolonija darbšti, vieninga, jautri ir susiklausanti, parodė įvairių organizacijų atstovų dalyvavimas ir sveikinimai Balfo direktorių suvažiavimo proga. Sveikino Lietuvių Bendruomenės vietos apylinkės vicepirmininkas Linas Staškūnas, Lietuvos Dukterų skyriaus vardu pirmininkė Dalia Augūnienė, Lietuvių Respublikonų skyriaus vicepirmininkas Zigmas Strazdas, Lietuvių klubo atstovė Bronė Jucėnienė. Jų pasakyti sveikinimo žodžiai dvelkė meilumu, didžiu įvertinimu Balfo atliktų darbų. D. Augūnienės prisiminimas apie jaunystėje, studentavimo dienose susipažinimą su Balfu atvertė istorijos lapus, kai per 1000 studentų gavo Balfo stipendijas bei įvairiopą pagalbą, kad galėtų tęsti ir baigti universitetuose mokslus. Klausant jos sveikinimo gražių žodžių, humoru išryškinant vargingą studenčių gyvenimą, ne vienas pagalvojome, o jei dėkingumo ženklus parodydamas tas tūkstantis buvusių stipendininkų aktyviai įsijungtų į Balfo veiklą bei paramą, kiek daug žmonių ašarų išdžiūtų. Jei ne tūkstantis, tai nors 500 atsimintų kadaise Balfą geruoju Amerikos dėde vadinę ir jam dabar ištiestų vieną ranką su pinigais, kitą su darbu.

Dr. Vytautas Majauskas, persikėlęs gyventi į lietuvių koloniją Daytoną, susirūpino Balfo reikalais, o įkandin jam pasisiūlė talkon žurnalistas Jurgis Janušaitis. Mano kaimynystėje gyvenąs dr. K. Ambrozaitis, anot Beverly Shores sk. pirmininko inž. Kazimiero Pociaus, neprašytas pirmutinis atsiunčia riebų čekį aukų vajaus proga.

Apie šį reikalą norėjau pasisakyti, nes balfininkų suvažiavimuose bei seimuose vis prisimenama, kur dingo visi tie, kurie kadaise gavo pagalbos iš Balfo. Ne tik studentai, bet ir visi kiti po karo gyvenę laisvoje Europos dalyje. Skaitėme spaudoje, kai vienas žinomas visuomenininkas pasisakė neremiąs Balfo, nes kadaise jo šeima iš tos organizacijos nieko negavo. Bet kai priekaištaujama Balfui dėl kieno nors padarytos klaidos ir dėl to atsiskaitant atsisakoma paramos labdarai, tada nukenčia vargšas mūsų tėvynainis.

Balfo centro valdybos vardu suvažiavimą sveikino pirmininkė Marija Rudienė. Jei aritmetikoje nesuklysiu, tai turbūt dvidešimtas Marijos Rudienės sveikinimas, kaip pirmininkės pasakytas seimuose, suvažiavimuose, neskaitant pasakytų skyriuose, organizacijai minint 40 metų, kurių neteko girdėti. Su skaičiais susirišau ne jų gausumui išryškinti, bet turinyje nesikartojančiomis mintimis pasidžiaugti. Žodžiai širdies meile išsakyti, išgyventi, jausmingi, sakiniai stilingi. Tai ne vien tik gražios, prasmingos mintys, kabančios dangaus aukštybėse. Tuos žodžius ir mintis įkandin seka darbai, veikla, pasiaukojimas mylimai Lietuvai. Nelengvas balfininko darbas, kuklumo skraiste apgaubtas, lydimas rūpesčių, amžino nerimo. Vienoje pusėje pagalbos reikalingieji, kitoje aukotojai, stovį ant artimo meilės svarstyklių su rodykle, rodančia širdies jautrumą.

Generalinei sekretorei Onai Jokūbaitienei perskaičius suvažiavimo dalyvių pavardes, turėjome progos susipažini vienas su kitu, ypatingai su neatvykusių direktorių atstovais.

Po to buvo priimta suvažiavimo darbotvarkė, gen. sekr. Onos Jokūbaitienės perskaitytas praėjusių metų direktorių suvažiavimo protokolas ir sudarytos komisijos. Į mandatų komisiją: Ona Jokūbaitienė, Irena Kriaučeliūnienė ir Halina Žitkienė. Į balsų skaičiavimo komisiją: Vincas Apanius ir Povilas Mikšys. Į rezoliucijų — nutarimų komisiją: kun. Antanas Baltrushunas, Adolfas Baliūnas, Bronius Bieliukas, Vytautas Biliūnas, Vytautas Kasniūnas ir Petras Šilas.

Balfo direktorių suvažiavimo pirmoji dalis su Halinos Žitkienės nuoširdžiai draugišku įvadiniu sveikinimo žodžiu, kun. Vytauto Pikturnos gilių minčių invokacija, svariomis mintimis papuošti organizacijų atstovų sveikinimai, Augūnienės humoristiniai išgyvenimai susipažinus su Balfu, buvo tartum prakalbinė valandėlė. Pranas Urbutis, suvažiavime atstovavęs Reginai Ridikienei iš Richmond Hills, išklausęs pirmą suvažiavimo dalį, buvo taip sužavėtas, kad sueiliavo žodžius, skirtus Balfui: „Ištieski savo dosnią ranką broliui".

Pietų pertraukos metu buvo vaišės suvažiavimo dalyviams ir svečiams. Siurpryzui Alicijos Solienės iškeptas pyragas, meniškai papuoštas su proginiu užrašu. Pasinaudojant laisvalaikiu, J. Garla padarė bendrą nuotrauką.

Vytautas Kasniūnas

GEN. KONSULO A. SIMUČIO ŽODIS OK. LIETUVAI

Lietuvos laisvės medelis, Vasario 16-sios aktas, buvo aplaistytas kraujo aukomis nuo pat jo užuomazgos Vilniuje 1918 metais ir tebelaistomas iki šių dienų. Geriausių mūsų tautos sūnų aukų pareikalavo to laisvės medelio gynimas nuo vokiečių, bolševikų ir lenkų.

Šiaip taip apsigynę nuo priešų pradėjome progresuoti visose nepriklausomos valstybės gyvenimo srityse su negirdėtu entuziazmu. Bet neilgai tuo džiaugėmės. Iškilo nauji pavojai iš dviejų totalitarinės sistemos galybių. Anot vieno mūsų poeto taiklių žodžių — viens raudonas kaip šėtonas, kitas rudas kaip šuva.

Ir štai tos dvi totalitarinės galybės susitaria 1939 metais rugpjūčio mėnesį Molotovo-Ribbentropo paktu pasidalinti jų kaiminystėje esamu grobiu. Seka 1940-jų metų sovietinės Rusijos invazija ir okupacija. Prasideda mūsų tautos istorijoje negirdėtas areštų ir trėmimų teroras, išprovokavęs 1941-jų metų birželio mėnesio visuotiną tautos sukilimą prieš raudonąjį okupantą. Ir vėl Vasario 16-sios laisvės medelis gausiai laistomas mūsų tautos sūnų krauju. Mūsų nelaimei išsivadavimas iš raudonojo okupanto buvo tik trumpalaikis, nes jo pėdomis atslinko rudasis okupantas. Prasidėjo mūsų jaunimo gaudymas nacių karo mašinai ir vergų darbams Vokietijoje.

Ir štai 1944 metais Raudonoji Armija vėl grįžo atsiimti grobio, kurį Hitleris 1939 metais oficialiai buvo užrašęs Stalinui užantspauduodamas Ribbentropo-Molotovo paktu. Tauta gynėsi beviltiškoje kovoje daugiau kaip dešimtį metų, bet toje kovoje buvome palikti vienų vieni.

Iš tolo stebinčiam gali atrodyti, kad 46-šis metus svetimųjų okupacijoje išgyvenusi tauta apsiprato su padėtimi. Bet Jūs pavergtoje Tėvynėje ir mes laisvajame pasaulyje žinome, kad taip nėra ir niekada nebus.

Kiekviena svetimųjų okupacija tautai yra sunki, bet ji yra neįmanomai sunkesnė kai, paties okupanto santvarka savoje valstybėje yra paremta melu, valadančiųjų sauvale, brutalia prievarta ir visišku nesiskaitymu su žmogaus teisėmis. Lietuvių tauta savo prigimtimi yra Vakarų kultūros tauta, kuriai jėga primestas dusinantis sovietinis režimas yra nepakeliamas.

Mūsų Vakarų kultūros mentalitetui yra visiškai svetima ir nesuprantama tokia sistema, kurioje diktatūra vadinama demokratija, svetimų kraštų kaip Lietuvos ar Afganistano okupacija vadinama išlaisvinimu, tikinčiųjų persekiojimas vadinamas religine laisve, priešingos komunistų partijai ar valdžiai nuomonės išreiškimas skaitomas valstybės šmeižtu ir baudžiamas kalėjimu, noras išvykti ir gyventi nekomunistiniam krašte laikomas valstybės išdavimu. Tokia melu ir pasaulinės revoliucijos iliūzijomis paremta santvarka buvo ir amžinai liks svetima lietuvių tautai.

Lietuvos gyventojams atimtas bet koks protesto balsas, todėl už juos turi kalbėti laisvajame pasaulyje gyvenantieji broliai. Jei Lietuvos gyventojai turėtų bent minimalias teises, tai griežčiausiai protestuotų prieš tokios pabaisos kaip branduolinės jėgainės Ignalinoje statymą, kuri pavojinga ne tik lietuvių tautos egzistencijai, bet ir kaimynams šiaurėje, pietuose ir skandinavams anoj pusėj Baltijos jūros. Argi Lietuvai tokia pabaisa reikalinga?

Jeigu Sovietų Sąjungos vadai gerbtų savo tarptautinius įsipareigojimus pasirašytomis sutartimis ir jų laikytųsi, tai šiandien tikrai nebūtų Lietuvos okupacijos, nebūtų Afganistano invazijos, nereikėtų beprotiškai ginkluotis tuo skurdinant ir spaudžiant savo gyventojus.

Visa žmonijos istorija išmarginta kovomis už laisvę prieš pavergėjus. Maža mūsų tauta irgi palaiminta dvasios galiūnais, kurių vieni padėjo savo gyvybes ant tautos laisvės aukuro, o kiti dabar aukojasi ir kenčia kovodami už tiesą ir prigimtas žmogaus teises. Švęsdami nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo 69-rių metų sukaktį juos visus pagarbiai prisimename, tauta jų niekada neužmirš.

Šiandien jau ir patys Kremliaus valdovai pripažįsta, kad ta slėgianti policinė santvarka privedė valstybę prie kultūrinės ir ekonominės stagnacijos. Nebe paslaptis, kad tos santvarkos nuožmiausias palaikytojas Stalinas su savo sėbrais daug klaidų pridarė. Tarpe tų klaidų yra ir Lietuvos okupacija. Pats laikas pradėt tų klaidų atitaisymą ne tik reformomis stagnacijos slėgiamoj vidaus santvarkoj, bet ir tarptautinėj arenoj. Istorijos ratai lėtai sukasi, bet mes tikime, kad lietuvių tautai padarytoji skriauda su laiku bus atitaisyta. Lietuvos vardas tebėra gyvas tarptautinėj plotmėj, lietuvių tauta vis daugiau draugų suranda. Nežiūrint kokia melo skraiste okupantas bedangstytų savo piktus darbus mūsų tautai, nežiūrint kaip tą beslėptų po geležine uždanga, laisvasis pasaulis vis plačiau apie nenormalią Lietuvos okupacijos padėtį sužino. Tas duoda vilčių, kad su laiku 1918 metų Vasario 16-sios Aktu deklaruota tautos valia vėl įsikūnys.

Tarptautinėje arenoje Lietuva tebėra de jure nepriklausoma valstybė. Belieka tik atstatyti de facto padėtį.

MERO RINKIMAI

ĮRAŠYKITE KORTELĖS DEŠINĖJE PUSĖJE

IŠRINKITE

RON BARTOS

CHICAGOS MERU

NEPRIKLAUSOMAS (DEMOKRATAS) KANDIDATAS • VIENAS IŠ NAUJŲ, LABAI GERAI KVALIFIKUOTAS, RON YRA VADAS — NE POLITIKIERIUS • DABAR JŪS TURITE PASIRINKIMĄ • PAŽANGA CHICAGAI

Už šį skelb. sumokėjo RON BARTOS KANDIDATAS DĖL CHICAGOS MERO

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

Pensininkas, gyvenantis Bradley, Illinois, ieško moters. Duodamas veltui kamb. ir pragyvenimas. Skambinti „collect"

Tony Valėną

1-815-939-1517

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

MASTER PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured

Naujų darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavardę ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

POPULAR LITHUANIAN RECIPES

Nauja devintoji laida
Suredagavo
Juzė Daužvardienė

Šiomis dienomis „Draugo" spaustuvė atspausdino devintą laidą šios populiarios virimo knygos.

Tai geriausia dovana naujoms žmonoms ar marčioms. Daugelis apdovanojo kitataučius supažindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Šios knygos susidomėjimas ir pasisekimas tarp lietuvių ir kitataučių visuomet buvo didelis.

Kaina su persiuntimu **$6.50**
Illinois gyventojai moka **$6.94**
Užsakymus siųsti:

DRAUGAS,
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

Dienraščio „Draugo" administracijoje galima pasirinkti įvairių liaudies meno darbų: medžio, keramikos ir drobės.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite nusipirkti ar parduoti namą mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

INCOME TAX SERVICE
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
6529 S. KEDZIE
778-2233

MARQUETTE PARKE

3 miegam. vieno aukšto namas. Didelė virtuvė, naujesnė prausyklą, garažas, šildymo pečius ir stogas. Gerai užlaikytas. Kaina virš 50-ties. Skambinkite
233-2901

84 ir California — savininkas parduoda Georgian stiliaus nmą. 3 mieg. kamb., 2½ auto. garažas. Arti Šv. Thomas Moore bažnyčios.

ATDARAS NAMAS APŽIŪRĖJIMUI
1-4
3940 W. 69 Pl.

5 kamb. mūrinis. 32 m. senumo. Pilnas rūsys. 2 maš. garažas. Daug priedų. Labai švarus. Puikioje vietoje. Arti krautuvių. Skambinkite dabar.

No. 695 — 64 ir Spaulding
$41,900 — negalima tikėt. 6 kamb. apkaltas medinis su priekyje didele veranda namas. 3 miegam. plius paneliuota veranda. Gražiai išdažytas sklepas, naujas centr. pečius, naujos rinos ir nutekamieji vamzdžiai. Didelis kiemas vaikams žaisti. Skubėkite prie telefono — skambinkite dabar.

No. 750 — 46 ir Karlov — 2 aukštų, 3 m. mūras, 3 miegam. ir 1¾ prausyklos savininkui. 4 kamb. butas pajamoms, 2½ auto. mūr. garažas; atskiras šildymas. Šv. Bruno parapijoje. Daug priedų. Skambinkite dabar.

Policininkai - Gaisininkai
No. 794 — 84 ir Lawndale 3 mieg. gražus mūrinis namas su natūraliu židiniu šeimos kamb., pusiau baigtas sklepas, 1¾ prausyklos, šoninis įvažiavimas į 2 auto. mūr. garažą. Didelis sklypas vaikams žaisti, daug priedų — labai geras. Skambinkite dabar.

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namo įvertinimui skambinkite skubiai — dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100

RE/MAX REALTORS — ***GREIT PARDUODA***

RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169

Norintieji **PIRKTI** ar **PARDUOTI NAMUS** per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti **Rimo Stankaus** klijentais. Nuosavybės įkainavimas **nemokamai.**

Tremtinė — tai vienas paveikslas iš labai puošnios dail. POVILO PUZINO monografijos, kuri yra didelio formato ir talpina net 28 spalvotas reprodukcijas. Kartu ir XX amžiaus Madoną, apdovanotas aukščiausia premija tarptautiniame madonų festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New Yorke. Puiki dovana ir tinka bent kuriomis progomis įteikti bet kam: svetimtaučiui ar lietuviui. Kaina su persiuntimu 27 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar prideda $1.50 valstijos mokesčio.

NEBESUGRĮŽTAMAI IŠKELIAVĘS BIČIULIS

Žurnalisto St. Daunio atminčiai

1977 m. vasario 26 d. su šiuo pasauliu amžinai atsiveikino senas spaudos darbininkas, žurnalistas ir redaktorius Stasys Daunys. Palaidojom jį kovo 2 d. iš Nekalto Prasidėjimo parap. bažnyčios Šv. Kazimieto liet. kapinių Chicagoje viengungiams skirtame skyriuje. Po jo mirties pasiskardeno vienas kitas nekrologas ir ilgainiui Stasys Daunys, gyvas būdamas daug rašęs apie kitus, liko tarsi visų užmirštas. Tikiu, kad Stasį dar prisimena kurį laiką kartu gyvenęs A.T. Antanaitis, jį prisimena poetas L. Žitkevičius ir jo draugai frontininkai. Tačiau nebėra kam apie jį parašyti, nes amžinybėn iškeliavę jo artimiausi plunksnos draugai: Albinas Valentinas, Aloyzas Baronas, Jonas Vaičiūnas, Jonas Jasaitis ir kt. Apie buvusį artimą draugą belieka man parašyti.

Rašyti apie Stasį Daunį tenka iš prisiminimų, nes LE žinių apie jį nėra, pats jų nepateikė. Reikia naudotis Lietuvoje 1937 m. išleistos LE šeštuoju tomu, kuriame Stasio biografija buvo pateikta. Kilimo jis aukštaitis iš Tauragnų valsčiaus, gimęs 1909 m. Nors kurį laiką buvo aviacijos sanitarijos puskarininkis, bet jo tikrasis pašaukimas buvo žurnalistika. Jau nepriklausomoj Lietuvoje rašė daugelyje laikraščių bei žurnalų: „XX Amžiuje", „Naujojoj Romuvoj", „Kary" ir kituose. Rašė reportažus, feljetonus, noveles, eilėraščius. Jo raštų skalė buvo plati. tačiau stipriausias gal buvo politiniuose straipsniuose.

Vokiečių okupacijos metais St. Daunys, būdamas katalikiškų pažiūrų žmogus ir ateitininkas, įsijungė į pogrindžio veiklą Lietuvių fronto eilėse, ilgainiui taip suaugęs su šia organizacija, kad iki mirties liko ištikimu jos nariu. Pergyvenęs Vienos bombardavimą ir vėliau sekusį Wiurzburgo miesto sunaikinimą, karui pasibaigus, St. Daunys atėjo į talką Vlikui, įsijungdamas į jo leidžiamo biuletenio paruošimą ir platinimą.

Dirbdamas Vlike gerai pažinojo vėliau partizanauti į Lietuvą grįžusį žurnalistą Julijoną Būtėną, o per jį susipažino ir su iš Lietuvos atkeliavusiu tenykštės rezistencijos atstovu ir įgaliotiniu Juozu Lukša-Daumantu. Buvo artimas Augsburge ėjusių „Žiburių" bendradarbis. Iš V. Vokietijos dažnai politinius straipsnius rašė dienraščiui „Draugui". St. Devenio slapyvardžiu. Man tuo metu dar nebuvo lemta St. Daunio pažinti, bet atkreipiau dėmesį į kai kuriuos „Žiburiuose" skelbtus jo straipsnius, kuriuos skaitydamas tiesiog negalėjau atsidžiaugti man nepažįstamo St. Daunio neeiliniu žurnalistiniu talentu. Prisimena jo paskelbta apybraiža ir kartu pasikalbėjimas su Metropolitan Operos dainininke, lietuvaite Polyna Stoską, Balfo pirmininko kan. J. Končiaus išleistuvės po apsilankymo Europoje ir kai kurie kiti, kaip ir žemaičio Albino Valentino kitų neatkartojamu braižu bei stiliumi parašyti straipsniai, reportažai ar apybraižos.

Pagliau visi suvažiavom į Chicagą. St. Daunys iš V. Europos, aš iš New Yorko apylinkės, Aloyzas Baronas jau kiek anksčiau atvyko iš Bostono. Apie St. Daunį buvau girdėjęs gražių atsiliepimų iš žurnalisto Aleksandro Merkelio, „Kario" redaktoriaus Simo Urbono ir kitų, kurie buvo susispietę New Yorko apylinkėse.

Chicagoje beveik su visais rašto žmonėmis mane supažindino vabalninkietis Aloyzas Baronas, gyvenęs Cicero priemiestyje. Jis supažindino ir su Dauniu. Susipažinę likome nuoširdžiais bičiuliais iki jo susirgimo ir išvežimo į prieglaudą, iš kurios jis jau nebesugrįžo.

Stasys Daunys su draugais V. Vokietijoje. Klūpo V. Vaitiekūnas ir J. Lukša-Daumantas. Stovi iš kairės: St. Daunys, NN, Julijonas Būtėnas, prof. J. Brazaitis, L. Prapuolenis, kun. St. Yla ir J. Pajaujis.

Nuo 1951 m. lietuviškas gyvenimas laisvojo pasaulio lietuvių sostinėje buvo labai gyvas: koncertai, teatro spektakliai, dainų ir taut. šokių šventės, Lietuvių operos spektakliai ir t.t. Prieš kiekvieną didesnį ar mažesnį įvykį rengėjai vis šaukdavosi šalia kitų ir spaudos žmonių talkos, kad įvykį kuo garsiau ir plačiau išreklamuotų. Kai man tekdavo vadovauti tokioms spaudos komisijoms, aš visada į jas įtraukdavau ir St. Daunį su Albinu Valentinu. Jei jie ką parašydavo, tai jau skambėdavo kitaip, negu įprasta, jų raštai visuomenės buvo plačiai skaitomi. Tačiau ne kartą man širdį suskaudėdavo, kad pigiais reklaminiais straipsniais turiu varginti spalvingų politinių straipsnių autorių. Tačiau iš antros pusės, kai St. Daunys, vadovaudamas kuriai komisijai, paprašydavo mano talkos, visada jos susilaukdavo, nors būdavo atsitikimų, kad man abu su A. Valentinu duoto pažado neįvykdydavo. Ir tai tikriausiai ne iš blogos valios.

Kai Daunys buvo pakviestas žurnalo „Į Laisvę" redaktorium, jis į talką pasikvietė A. Baroną ir mane. Žurnalą redagavo sąžiningai, sutelkdamas gerus bendradarbius ir laiku išleisdamas. Tačiau po poros metų LFB vadovybė iš St. Daunio atėmė žurnalo redagavimą, perduodama redagavimą „intelektualesniam" asmeniui. Tai buvo peilis ir St. Dauniui ir pačiam žurnalui. Daunys atleidimą iš neapmokamo redaktoriaus pareigų labai pergyveno, pats žurnalas pradėjo vėluoti ir aplamai nereguliariai pasirodyti.

Vienu metu pas Pakštus California gatvėje buvo atskiras tuščias butas ir, Pakštų paragintas, pasiūliau jį Dauniui. Jis persikėlė pas Pakštus gyventi ir čia globojamas išgyveno iki išvažiavimo į prieglaudą ir mirties. Gyveno saugiai, gražiai ir sunegalavęs nebuvo gatvėn išmestas, bet perduotas jau įstaigos globai. Tačiau prisimenu, kaip kartą, Stasiui esant dar pilnoje stiprybėje pas Pakštus, išsinuomavę sunkvežimį, atvyko du fronto bičiuliai Stasį į kitą butą iškraustyti. Stasys pašėlo, tiek tepasakydamas: „Pasirūpinkite savo vaikais, o ne manimi!"

Žinau, kad dar gyvam esant, Emilija ir Balys Pakštai gal labiau už kitus juo rūpinosi, o iškeliavus į amžinybę deramai ir palaidojo. Jo kuklus finasinis palikimas tūkstančiu dolerių įamžintas Lietuvių fonde, „Dainavos" jaunimo stovyklavietėje ir kitur. Daug dirbęs spaudai ir visuomenei, paliko doro žmogaus vardą. Baigiu velionio Aloyzo Barono žodžiu, kuris buvo skirtas Stasio prisiminimui: „Bėga laikas, užmarštis užlieja net ir geriausius žmones, bet Stasys liks ilgai neužmirštamas ir jo straipsniai kalbės iš pageltusių puslapių dar ilgus metus apie paprastą, kuklų ir darbštų spaudos darbininką..."

Vl. Ramojus

PLEČIAME IŠLAISVINIMO TEOLOGIJA

Trečio pasaulio teologų konferencija 1986 m. gale Meksikos mieste šaukėsi didesnio afrikiečių bei Azijos kraštų teologų dalyvavimo išlaisvinimo teologijos vystyme, nes evangelijos pritaikymas konkrečiose socialinėse sąlygose nėra vien Pietų amerikietiškas reiškinys. Šioje konferencijoje pirmą kartą šios sąjungos devynių metų istorijoje dalyvavo teologai iš Pietų Afrikos. Trečiojo Pasaulio Teologų Ekumeninei sąjungai priklauso ir katalikai ir protestantai teologai iš besivystančių kraštų ir iš etninių mažumų JAV-ėse. Sąjungos tikslas yra vystyti globalinę teologijos bei Bažnyčios sąvoką per dialogą su P. Amerikos, Afrikos bei Azijos teologais.

Jėzuitas kun. Samuel Rayan iš Indijos kalbėjo: „žemės teologija, kas yra gyvybės bei išlaisvinimo teologija, nesiriboja vien tik Lotynų Amerika. Bežemiams Afrikoje bei Azijoje Dievas negali kitaip apsireikšti, kaip per sugrąžintą žemę". Kun. Engelbert Mvenk iš Kamerūno pareiškė, kad Afrikoje Evangelija buvo perfiltruota per Europiečių kolonialistinę kultūrą ir kad „centrinis išlaisvinimo teologijos klausimas . . . yra ar toji 'Geroji naujiena', kurią mes priėmėme, iš tikrųjų yra gera naujiena mums. . . . Išlaisvinantis Evangelijos supratimas turėtų mums grąžinti savo tapatybę. Kolonializmo sistema, vergystės sistema, kaip tik buvo grindžiama mūsų identiteto paneigimu".

Mylimai motinai ir senelei

A.†A.

TEKLEI BEKIENEI IVANAUSKIENEI

iškeliavus amžinybėn, sūnų EDUARDĄ BEKĄ, marčią DALIĄ ir anūkus nuoširdžiai užjaučiame ir kartu dalinamės skausmu.

Halina ir Antanas Milakniai
Vita, Albinas, Zina ir Marius Markevičiai

Brangiam tėveliui

A.†A.

Prof. JONUI PALTAROKUI

mirus, dukroms JOANAI VALAITIENEI, ALDONAI KUBILIENEI, jų vyrams, anūkėms LAURAI ir RASAI VALAITYTĖMS, giminėms ir artimiesiems reiškiame gilią užuojautą.

Vanda ir Gediminas Balukai

Liūdime, netikėtai mirus

A.†A.

VALERIJAI VALIŪNIENEI,

mūsų draugijos mielai narei. Velionės dukrai ir sūnums su šeimomis reiškiame gilią užuojautą ir guodžiame visus velionę liūdinčius.

Lietuvos Dukterų draugija

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS—BUTKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

MŪSŲ KOLONIJOSE

Hot Springs, AR

TRUMPAI

Klaipėdos krašto ir uosto atvadavimo 64-toji sukaktis buvo paminėta „Leiskit į Tėvynę" radijo sausio 11 dienos transliacijoje. Sausio 18 d. buvo apibūdintas Pasaulio LB leidinys „Naktis". Kompozitoriaus, dirigento a.a. Stasio Šimkaus gimimo šimtmetis buvo paminėtas sausio 25 d. laidoje, perduodant jo operos „Pagirėnai" ištrauką ir jo sukurtas originalias bei liaudies harmonizuotas dainas, aptariant jo asmens bruožus ir jo kultūrinį įnašą lietuvių tautai. A.a. prof. Juozo Žilevičiaus žodžiais tariant „gyveno Šimkus, chorus jis ruošė, savo dainomis Lietuvą puošė". Vasario dienos transliacijoje klausytojai buvo supažindinti su neseniai iš spaudos išėjusia Broniaus Kviklio serijinio veikalo „Lietuvos bažnyčios", penktojo tomo antrąja dalimi, skirtą aprašymui Vilniaus arkivyskupijos provincijos bažnyčių. Vsario 8 d. programoje vedamoji mintis — mūsų žymusis, visų mėgiamas, nepriklausomoje Lietuvoje išaugęs poetas Bernardas Brazdžionis, pagerbiant jį garbingo amžiaus 80 metų sukakties proga. Vasario 15 ir 22 d. transliacijos bus Lietuvos Nepriklausomybės šventės temomis.

Radijo „Leiskit į Tėvynę" gegužinė — išvyka į gamtą bus birželio 6 d. prie Blakely Dam užtvankos, Stephens Park paviljone. Tikimės, kad Hot Springs lietuviai parems radijo kultūrinę veiklą ir gausiai joje dalyvaus.

Vasario 1 d. Šv. Mykolo koplyčioje kun. Jonas Burkus atnašavo šv. Mišias už a.a. Juozą Grybauską, užprašytas S. P. Šmaižių ir ginklo draugo A. Zubavičiaus, jo mirties dešimtmetį prisimenant. Solo giedojo Dana E. Vilimienė „Tėve mūsų". Juozas Grybauskas buvo Lietuvos kariuomenės savanoris kūrėjas, nepriklausomybės kovų ir Klaipėdos atvadavimo žygio dalyvis.

Balfo centrui pavedus, Balfo vajų Hot Springs mieste ir apylinkėje pravedė Aleksas Sadauskas, jam padėjo aukas rinkti Jonas Sirutis ir Pranas Radis. Surinkta 596 dol. Balfo nuoširdi padėka visiems aukotojams, o ypatingai rinkėjui Pranui Radžiui, kuris taip uoliai ir rūpestingai atliko savo pareigas.

Vliko vicepirmininkas Vytautas Jokūbaitis iš Clevelando atvyksta į Hot Springs skaityti paskaitą Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo minėjime, kurį ruošia Altos ir Lietuvos Atgimimo sąjūdžio skyrių valdybos vasario 14 d. Lietuvių Bendruomenės vietos apylinkės valdybos rengiamas Vasario 16-tosios minėjimas prasidės iškilmingomis šv. Mišiomis Šv. Mykolo koplyčioje vasario 15 d., sekmadienį, akademinė dalis tuojau po pamaldų vienuolyno salėje.

Salomėja Šmaižienė

Racine, Wisc.

MINĖJIMAS

Vietinis Altos skyrius ruošia Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 69 metinių minėjimą vasario 22 d. Šv. Kazimiero parapijos svetainėje, 815 Park Ave., Racine, WI.

Kun. J. Augūnas, MIC 9 val. iš ryto laikys pamaldas Šv. Kazimiero bažnyčioje už mirusius dėl Lietuvos laisvės.

12:20 min. radijo transliacija banga 1400 per WRJN stotį.

3 val. p.p. iškilmingas minėjimas. Kalbės Vytautas Kapočius, Wis. Bell telefono bendrovės informacijos direktorius, buvęs žurnalistas ir televizijos pranešėjas. Jo tėvas George Kapočius, jau miręs, buvo pirmasis Altos skyriaus pirmininkas.

Meninę programą atliks Dainuojančių Žemaičių trio, sol. Bronius Maciukevičius ir pianistė Alvydė Eitutytė. Grupės vadovas Kazys Skaisgirys.

Po minėjimo vakarojimas ir užkandžiai, paruošti Lietuvių Moterų klubo.

Naujas Wisconsino gubernatorius Tommy Thompson ir Racine miesto burmistras Stephen F. Olsen. paskelbė Vasario 16-ją Lietuvių diena.

Visi plačios apylinkės tautiečiai kviečiami dalyvauti šiame minėjime, kuris mums lietuviams yra labai reikšmingas.

Jurgis Milas

Maloniai kviečiame Jus dalyvauti Lietuvos 600 m. Krikščionybės Jubiliejuje Romoje 1987 m. birželio 24 d. iki liepos 2 d.

PROGRAMA:
Popiežiaus Jono Paulio II audiencija su lietuviais. • Šv. Tėvo sekmadieninės mišios ir arkiv. Jurgio Matulaičio beatifikacija. • Mišios Šv. Jono Laterno bazilikoje. • Mišios 12 apaštalų bazilikoje. • Lietuvių chorų pasirodymas. • Lietuvių akademija. • Bufetas Sant'Angelo pilyje.

KAINA: (iš Čikagos 1 asmeniui)

Hilton	$1530.00
Sheraton/Boston	$1375.00
Polo	$1310.00
Michelangelo/Grand	$1255.00
Nordland	$1090.00

Skrendant iš Los Angeles — pridėti $150.00 prie kainos.
Skrendant iš Bostono, New Yorko ir Toronto — nuimti $50.00 nuo kainos.
Šios kainos neįskaito $13.00 aerouosto mokestį. Kainos gali keistis pagal dolerio vertę.

Į šią kainą įeina;
Lėktuvo bilietas • 7 naktys viešbutyje (nakvojant dviese kambaryje) • (Continental) pusryčiai kasdieną • „Hospitality Desk" • Lagaminų nešiojimas • Visas susisiekimo išlaidas pagal planą • Bilietas dėl bufeto Sant'angelo pilyje.

Dėl informacijos skambinkite **Reginai Krutulytei (312) 436-5566 arba „toll-free" 1-800-331-3903,** arba tiesiai agentui, kuris yra Jums arčiausias:

Romas Kezys
c/o Vytis International
2129 Knapp St.
Brooklyn, NY 11229
(718) 769-3300

Alex Lauraitis
c/o American Travel Service
9727 S. Western Ave.
Chicago, IL 60643
(312) 238-9787

Danguole Majauskas
c/o Comtraage, Inc.
9265 Overdale Lane
Brighton, MI 48116
(313) 229-6024

Audrone — Jūrate
c/o Audra Travel Corp.
1573 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6P 1A4
CANADA
(416) 532-8772

Mrs. Zalatoris
c/o Travel Advisors, Inc.
1515 N. Harlem Ave.
Suite 110
Oak Park, IL 60302
(312) 524-2244

Romas Kezys siūlo vienos savaitės ekskursiją per Vokietiją ir Šveicariją.
Alex Lauraitis siūlo dviejų savaičių ekskursijas į Vokietiją ir Šveicariją, į Austriją, Budapeštą ir Yugoslaviją, ir vienos savaitės ekskursiją Italijoje.

APLINK MUS

x **Susipažinimas su arkiv. Jurgiu Matulaičiu,** Marijonų vienuolijos atnaujintoju, Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų vienuolijos ir Eucharistijos tarnaičių įkūrėju, bus vakaronėje kovo 6 d., penktadienį, 7 val. vak. Jaunimo centro mažojoje salėje. Visi kviečiami dalyvauti ir geriau pažinti būsimą palaimintąjį.

x **Dr. Petras Kisielius,** žinomas lietuviškos veiklos darbuotojas ir rėmėjas, pasakys pagrindinę kalbą LB Brighton Parko Vasario 16-sios minėjime, kuris bus vasario 22 d. 10 val. bus Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje šv. Mišios. Tuojau po Mišių — akademinė programa parapijos mokyklos salėje. Apylinkės valdyba prašo visus dalyvauti Nepriklausomybės paskelbimo sukaktuviniam minėjime ir savo auka paremti lietuvišką veiklą. Po programos bus pasivaišinimas kavute.

x **A.a. Kazimieras Rubinas,** 99 metų amžiaus, mirė vasario 12 d. Palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse vasario 18 d. Velionis buvo kilęs iš Žemaičių Kalvarijos. Amerikon atvyko 1913 m. Dirbo Visų Šventųjų parapijos organizavime ir rėmė jos statybą, taip pat buvo Liet. Katalikų susivienijimo kuopos Roselande steigėjas ir valdybos narys, Balfo, Šv. Vardo, Lietuvių Bendruomenės narys. Visur buvo uolus ir sąžiningas žmogus. Nuliūdime liko sūnūs Danielius, Petras, Leonas su šeimomis, anūkai ir proanūkai.

x **Koncertas Marijos aukšt. mokyklos** salėje bus kovo 28 d., šeštadienį. Jame dainuos solistai A. Stempužienė, D. Vytell-Vaitelytė, A. Brazis ir Rimas Strimaitis. Koncertą rengia „Draugo" renginių komitetas. Bilietus jau dabar galima įsigyti Vaznelių parduotuvėje Gifts International.

x **Lietuvių fondo** metinis narių suvažiavimas įvyks kovo 28 d. Jaunimo centre. Šie metai yra Lietuvių Fondo jubiliejiniai — 25 veiklos metai.

x **„Elta", Informacion Bulletin,** lietuvių informacija anglų kalba, vasario nr. 2, išėjo iš spaudos. Šiame numeryje primenama nepripažinimo aneksijos politika ir apsisprendimo iškėlimas Vienos konferencijoje. Taip pat duodama informacijų iš okupuotos Lietuvos gyvenimo. Biuletenį finansuoja Tautos fondas.

x **Konsulas Vaclovas Kleiza** atidarys Vasario 16 parodą kuri įvyks Čiurlionio galerijoje vasario 20 iki kovo 8 d. Parodos atidarymas bus penktadienį, vasario 20 d. 7:30 v.v.

(pr.)

x Į **„Draugo" koncertą,** kuris bus kovo 28 d., šeštadienį, Marijos aukštesniosios mokyklos auditorijoje Chicagoje. bilietus galima įsigyti Gifts International — N.J. Vaznelių prekyboje, 2501 W. 71 St., Chicago, Ill. 60629. Tel. 471-1424.

(pr.)

x **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. VI 7-7747.

(sk.)

x **Baliui Gajauskui pagelbėti Lietuvių Jaunimo sąjunga** prašo lietuvių visuomenę skambinti 1—800—325-6000, operator 9078, prašant pasiųsti telegramą Valstybės departamento sekretoriui G. Shultz ir sen. Paul Simon. Operatorė telegramos tekstą turi. Vienos telegramos kaina 4.50 dol., mokestį įskaitant į siuntėjo telefono sąskaitą. Tekste prašoma iškelti B. Gajausko bylą Vienos konferencijoje, akcentuojant jo pasilpusią sveikatą, ir prašo, kad jis galėtų persikelti pas gimines į Ameriką.

x**Prof. dr. Jokūbas Stukas,** Lietuvos atsiminimų radijo valandos vedėjas, vadovauja New Jersey valstijos lietuvių jubiliejui rengti komitetui. Iškilmėse dalyvauti kviečiami Newarko arkivyskupas, vyskupas P.A. Baltakis, OFM, aukštieji valstijos pareigūnai ir didesniųjų lietuvių telkinių miestų burmistrai. Sukaktuvinį leidinį redaguoja Loereta Stukienė.

x **A.a. Ona Zailskienė** jos mirties penkerių metų sukaktuvėse bus prisiminta ir pagerbta šį sekmadienį, vasario 22 d. Minėjimas bus pradėtas 12:15 val. šv. Mišiomis Jėzuitų koplyčioje. Po pamaldų vėlionės prisiminimas-pagerbimas Jaunimo centro mažojoje salėje. Apie velionę kalbės v.s. Sofija Jelionienė. Minėjimo programą praves fil. Aleksandra Likanderienė. Skautininkės,-kai ir visi vėlionę pažinusieji yra kviečiami pamaldose ir minėjime dalyvauti.

x **Beverly Shores, Union Pier** ir plačios apylinkės lietviai šį sekmadienį, vasario 22 d., 3 val. p.p. iš Michigano radijo stoties WIMS-AM 1420 galės girdėti Lietuvių Bendruomenės paruoštą 22 min. programą, skirtą Vasario 16 d. minėjimui. Tą dieną Beverly Shores Lietuvių klubas rengia Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą, kuris prasidės Šv. Onos bažnyčioje pamaldomis. Šv. Mišias 11:30 val. ryte atnašaus kun. Antanas Saulaitis, auką iškilmingai neš kelių organizacijų atstovai, skaitymus atliks jaunieji akademikai, giedos solistai Algirdas Brazis ir Jonas Vaznelis. Pagrindinę kalbą pasakys inž. Pilypas Narutis.

x **JAV LB St. Petersburgo,** Fla., apylinkė per iždininką Kostą Arą atsiuntė 25 dol. „Draugo" paramai, palinkėjo daug sėkmės ir ištvermės spaudos darbe. Nuoširdus ačiū už linkėjimus ir auką.

x **Marquette Parko lietuvių namų savininkų organizacijos** narių susirinkimas įvyks š.m. vasario 20 d., 6:30 val., parapijos salėje. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Bus minima 69-rių metų Vasario 16-sios sukaktis ir svarstomi kiti aktualūs reikalai. Po susirinkimo kavutė.

Valdyba

(pr.)

x **Laikrodininkas A. Šerkšnys** taiso laikrodžius, aukso-sidabro ir gintaro išdirbinius, suveria karolius. Darbo val.: antradieniais iki penktadienio nuo 9 iki 5:00, šeštadienį iki 1 val. p.p. Pirmadieniais uždaryta. 6448 S. Pulaski, tel 585-2301.

(sk.)

x **Šveicarijos įdomiausi miestai:** tarptautinė Ženeva, senoviškasis Bernas ir gražioji Lucerna bus lankomi „Draugo" ekskursijos kelionėje į Europą, š.m. birželio 11 d. Informacija ir brošiūros: American Travel Service Bureau, 9727 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 1—312—238-9787.

(sk.)

Vasario 16 gimnazijos choras dainuoja. Ketvirta iš kairės čikagietė Zita Dubauskaitė.

Nuotr. **M. Šmitienės**

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

LIETUVIŲ ŠAULIŲ VEIKLA

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė išvyko į Rockfordo Lietuvių tautos šventės minėjimą. Vasario 16-tosios minėjimą suruošė Rockfordo lietuvių tarybos skyrius, talkininkaujant šauliams, vasario mėn. 8 d. Šaulių rinktinės vadovybė, pasisamdžiusi didelį, patogų keleivinį autobusą, pripildė uniformuotų ir kitų šventiškai pasipuošusių šaulių ir 8:45 val. ryto išvyko.

Prie šios kelionės prisidėjo pora automobilių. Rinktinės Dainos vieneto choristės su muziku J. Sodaičiu dalyvavo meninėj programoj.

Nepilnai po dviejų valandų atvykom į Rockfordą, į lietuvių salę, kur mus pasitiko Altos skyriaus pirm. Stasys Surantas ir rinktinės penkto būrio šaulių vadovas Pocius.

Nuoširdūs rockfordiečiai pakvietė prie paruoštų užkandžių ir kavutės, nes dar apie valandą turėjom laiko iki iškilmingų pamaldų. Pasistiprinę su vėliavomis susėdome į autobusą ir vykome į pamaldas Šv. Petro ir Povilo parapijos bažnyčioje. Į bažnyčią buvo įnešamos vėliavos su garbės sargyba, kuriai vadovavo Šv. Mišias atnašavęs kun. K. Trimakas. Po pamaldų bažnyčioj sugiedotas Lietuvos himnas.

Nepriklausomybės šventės minėjimas sudarytas iš akademinės ir meninės dalies. Minėjimą atidarė Rockfordo Altos pirmininkas Stasys Surantas ir, taręs įvadinį žodį, tolimesnei programai vadovauti pakvietė tautiškais rūbais pasipuošusią Giedrę Milašienę. Pasveikinusi šventės dalyvius paprašė šaulius įnešti vėliavas ir scenoj išstatyti su garbės sargyba. Invokacijai sukalbėti pakviečiamas Šv. Petro ir Povilo parapijos klebonas Collins. Po invokacijos buvo pagerbti žuvę kautynėse dėl Nepriklausomybės atstatymo. Toliau pakvietė perskaityti Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo aktą. Po to išnešamos vėliavos.

Pradedama meninė programa su sol. Audrone Gaižiūniene, kuri padainavo tai progai pritaikytas patriotines daineles, o jos jaunimas, duktė Audrė ir sūnus Audrius, padeklamavo po eilėraštį. Audrė — „Gintaro šalis", „Vytautui" ir Audrius — „Vartai mūsų kieme" ir „Šiaurės pašvaistė". Abu jaunieji, savo eilėraščius atliko meniškai. Jiems gausus plojimas buvo padėka.

Atvykę iš Libertyville „Klumpės" šokėjų grupė gražiai pašoko tautinius šokius: Blezdingėlę, Kepurinę ir kt. Ir jiems buvo gausūs plojimai.

Šaulių rinktinės „Dainos" vienetas, vadovaujant muz. Juozui Sodaičiui, padainavo keletą patriotinių dainų ir tuo užsibaigė šventės minėjimas.

Po to svečiai buvo pavaišinti pietumis. Per meninę programą renkamos aukos Lietuvos vadavimo reikalams, prie kurių ir šauliai prisidėjo.

Pavalgę pietus, dar kiek pasidalinę įspūdžiais, apie 6 val. išvykome į Chicagą ir kiekvienas į savo namučius.

Juozas Skeivys

SUGAIŠTAS VAKARAS JAUNIMO CENTRE

Santara-Šviesa vasario 13 d. Jaunimo centre surengė susitikimą su neseniai iš Lietuvos pasitraukusiu rašytoju S.T. Kondrotu. Susitikimą trumpu žodžiu atidarė Mykolas Drunga, pokalbį su rašytoju pravedė L. Mockūnas. Praeityje Santara-Šviesa buvo surengusi ir kontroversinių renginių, kurie buvo piketuojami ir dėl kurių kilo mūsų tarpe erzelis. Tačiau dalyviai iš tų renginių išeidavo su pakilia nuotaika ir dvasia atsigaivinę, kadangi į juos prabildavo, nors ir prislopintas, lietuviškas žodis, dvelkiantis meile savajam kraštui. Tie, kurie į mus kalbėdavo, turėjo grįžti atgal, tad ne viską tegalėjo išsakyti.

S.T. Kondrotas jau yra atsikratęs tų varžtų, jam nebereikės grįžti ir už savo žodžius atsakyti. Iš jo buvo daugiau lauktina ir daugiau tikėtasi. Deja, susirinkusieji beveik visuotinai buvo apvilti. Tai neatsitiko pripuolamai, bet išmąstytai, nes didžiąją dalį klausimų prelegentas jau žinojo. „Akiračiai" pravedė su juo pasikalbėjimą ir pateikė visą eilę klausimų, kurie šiame susitikime ir buvo pakartoti. Prelegentas, studijavęs psichologiją ir filosofiją, gerai susipažinęs su dialektinio materializmo ir istorinio materializmo sąvokomis, ten Dailės institute buvęs dėstytoju. Vienu žodžiu sovietinis produktas — sovietinis žmogus. Tokiu ir pasirodė — kaip bedvasis, be sentimentų ir be priklausomybės tautai ar kokiai bendruomenei. Porą sykių pabrėžė, kad jis nepriklauso tautai, religijai ar bendruomenei. Jis priklauso pasauliui, ir maždaug buvo galima suprasti, kad yra beveik visaulio pilietis. Pilna žodžio prasme kosmopolitas, kuriam ir lietuvių tauta tik 100 metų senumo ir kurio kalboje buvo jaučiama priegaidė su gera nihilizmo doze.

Paklaustas, kaip jam, atvykusiam iš Rytų, atrodė Vakarų pasaulis ir ar jis nėra kai kuo nusivylęs, atsakė, kad jam nėra nei Rytų, nei Vakarų, o tik pasaulis. Beveik viską rado kaip tikėjosi, tik kiek nusivylęs, kad nebėra Hollywoodo ir Las Vegas ne toks, kaip tikėjosi. Manė, kad rasiąs tikrą nuodėmių miestą, kur „gatvėse vaikšto pusnogės prostitutės" (prelegento žodžiai), tačiau to visko neradęs ir yra kiek nusivylęs.

Paklaustas apie ateities planus, atsakė, kad kol kas dar nieko nedirbęs, o literatūriniai planai — tai, kiek geriau pramokus angliškai, pradėti rašyti angliškai. Atrodo, jam, kaip kosmopolitui, lietuviški vandenys yra per maži, tad jis nori išeiti į pasaulinius vandenynus. Jo veikalai Lietuvoje būdavo išparduodami 40,000 egz. tiražu. Tad, gal jo manymu, išplaukus į tarptautinius vandenis ir rašant angliškai, tuojau būtų „bestseller", milijoniniai tiražai ir tuomet Las Vegas, žinoma, toks, kokį jis įsivaizdavo. Gal ta vizija, kaip kokia vaivorykštė, ir atvedė jį į Vakarus. Tačiau jam gal nežinoma, kad tos vaivorykštės viename gale yra Las Vegas arba Hollywood, o kitame gale gal Madison Street.

Savo pasisakymuose apie savo kūrybą, kritiką ir skaitytojus jis klausančiųjų neįtikino. Jo pasakymas, kad jo „kūriniai nėra jam jo kūdikiai, bet povainikiai", klausančiųjų buvo su šypsena priimtas ir suprastas, kaip „mandrapypkiavimas". Atrodo, jis apie save turi labai gerą nuomonę ir iš aukšto žiūri į kritikus, skaitytojus ir visuomenę.

Prasidėjus klausimams, keletas vakaro dalyvių jam kėlė klausimus. Geriausiai vykęs ir aktualiausias klausimas buvo Algio Regio, nes jis tiesiogiai lietė prelegento pasisakymus. Klausimas buvo: „Kaip suprasti ir išaiškinti pasakymus, kad nepriklausote tautai, religijai ar kokiai grupei. Nejaugi kabate ore . . . be jokio ryšio?" Prelegentas nepasistengė tinkamai atsakyti.

O mano klausimas prelegentui būtų, jeigu jis neturi mums jokio tautinio ar dvasinio ryšio, tad iš viso kodėl pas mus atsibastė?

Santarai-Šviesai norėčiau patarti turėti daugiau respekto tiems, kurie dar lietuviškus renginius lanko. Jeigu jau jūs norėjote su savo bendraminčiu pabendrauti, tai galėjote susirinkti kokioje užmiesčio rezidencijoje, kur yra daugiau tariamų intelektualų-kosmopolitų, pabėgusių nuo lietuviško gyvenimo. Ten svečias gal būtų buvęs kiek geriau suprastas.

Baigdamas prisimenu sovietinių tvarkos saugotųjų pasisakymus spaudoje, kai kurie iš jų S.T. Kondrotą gerai pažinojo ar net su juo bendravo, kad „jis pasitraukdamas, kartu pasitraukė ir iš literatūros" (laisva citata). Jeigu taip įvyktų, tai dabar nesigailėčiau. Man gaila tik sugaišto vakaro ir keleto dolerių, kuriuos prie įėjimo teko palikti, nes visas renginys nebuvo to vertas.

J. Žygas

Balfo direktorių suvažiavimą atidaro pirm. Marija Rudienė. Viduryje suvažiavimo rengimo pirmininkė Halina Žitkienė ir Balfo gen. sekr. Ona Jokūbaitienė.

Nuotr. J. Garlos

x **Povilas Vaičekauskas** skaitys paskaitą, o Ap. Bagdonas savo kūrybos vasario 22 d., sekmadienį, 12 val. p.p., minint Vasario 16 d. šventę, kurią ruošia LB Marquette Parko apylinkės valdyba. Kartu vyks ir metinis susirinkimas Socialinio klubo patalpose 2713 W. 71st St. Kviečiami Chicagos ir priemiesčių lietuviai gausiai dalyvauti. Ta proga bus priimamas solidarumo mokestis ir aukos laisvinimo reikalams.

x **Vacys ir Laima Garbonkai,** Burr Ridge, Ill., pratęsdami prenumeratą, pridėjo ir 25 dol. auką. V. ir L. Garbonkus skelbiame garbės prenumeratoriais, o už rėmimą lietuviško žodžio tariame nuoširdų ačiū. Garbonkai yra aktyvūs ir lietuviškoje veikloje. Laima dirba kaip advokatė, o Vacys yra vienos finansų-morgičių firmos viceprezidentas.

x **Antanas Sukauskas,** Detroit, Mich., per mūsų bendradarbį S. Garliauską atsiuntė 25 dol. „Draugo" paramai. Labai dėkojame.

x **Sofija Šimaitienė,** Royal Oak, Mich., atsiuntė 15 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių su tokiu laiškučiu: „Prašau priimti širdingus sveikinimus. Taip pat linkiu geros sėkmės darbe... „Draugas' man labai patinka, jame yra labai įdomių straipsnių. Aš jo kasdieną laukiu". Dėkojame už mielą laiškutį ir paramą.

x **Dana ir Juozas Kapačinskai,** Lyons, Ill., mūsų nuoširdūs rėmėjai, už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė 35 dol. auką. Nuoširdus ir didelis ačiū.

x **Beverly Shores,** Ind., Lietuvių klubas per S. Galinienę atsiuntė „Draugo" paramai 25 dol. Nuoširdus ačiū.

x **Vaclovas Dzenkauskas,** Daytona Beach Shores, Fla., Kazys Venclauskas, Los Angeles, Cal., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė po 25 dol. auką. Nuoširdus ačiū.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— **Seselė Ignė Marijošiūtė** kovo 8 d. iš Putnamo atvyksta į Philadelphiją ir skaitys viešą paskaitą šv. Kazimiero minėjime, kurį ruošia vietos ateitininkai. Pamaldos bus 10:30 val. Šv. Andriejaus bažnyčioje, o po jų viešas minėjmas parapijos salėje (Wallace and 19 St.). Visa visuomenė, o ypač jaunimas, maloniai kviečiamas gausiai dalyvauti ir išgirsti seselę Ignę, kuri tiek širdies ir pasiaukojimo rodo mūsų jaunimui.

— **Į VI Žmogaus teisių konferenciją** kovo 21 d. Los Angeles Ambassador viešbutyje atvyksta William J. H. Hough III, kuris parašė ir New Yorko teisių žurnale paskelbė puikią studiją apie Pabaltijo valstybių aneksijos neteisėtumą. Baltų Laisvės lygos rūpesčiu ta studija išleista atskiru atspaudu (230 p.) ir keli tūkstančiai egzempliorių pateikiami amerikiečiams. JAV LB krašto valdyba užpirko 700 studijos egzempliorių, kurie su specialiu lydraščiu įteikiami visiems JAV Senato ir Atstovų rūmų nariams. Konferencijoje kalbės Goerge Washington universiteto profesorius dr. Charles A. Moser, knygos apie Lietuvą ir Ukrainą autorius. Dar laukiama atsakymų iš krašto administracijos.

— **Aleksandra Gylienė,** seniau gyvenusi Chicagoje, o dabar daug metų Olimpia, Wash., sausio 10 d. paminėjo savo 80-tąjį gimtadienį. Ji ta proga džiaugėsi kartu su savo vaikais, anūkais ir proanūkais, taip pat savo gerbėjais ir šeimos draugais.

— **Seattle, Wash., lietuviai** turėjo Lietuvos Nepriklausomybės sukakties minėjimą vasario 14 d. Latvių salėje. Pagrindinę kalbą pasakė LB Švietimo tarybos narė Valerija Sparkytė tema „Lietuvių — amerikiečių pastangos gyventi tarp dviejų kultūrų". Lietuvių Bendruomenės jaunimas atliko meninę dalį, o Emilija Tutlienė surengė lietuviškų audinių parodą.

PRIEŠMOKYKLINIO AUKLĖJIMO VAKARONĖ

JAV Švietimo tarybos priešmokyklinio auklėjimo skyrius kartu su Lietuvių Montessori draugija rūpinasi jaunų lietuviškų šeimų sistemingu auklėjimu. Tuo tikslu rengiamos vakaronės, seminarai, pokalbiai. Jauni tėvai pageidauja patarimų auklėjime, kuriuos praktiškai galėtų pritaikyti šeimoje.

Kovo 20 dieną 7 v.v. Jaunimo centro kavinėje bus vakaronė, pavadinta „Pažinkime vaiką". Bus kalbama apie lietuvių kalbos mokymą šeimoje, diskutuojamos problemos, susijusios su vaiko disciplina. Taipgi bus kalbama apie kūdikių tarp vienų ir trejų metų auklėjimą.

Lektorėmis jau yra sutikusios būti psichologė dr. Pranutė Domanskienė ir montessorininkės Doma Petrutytė bei Nijolė Cijūnėlienė. Kviečiame visus jaunus tėvus šioje vakaronėje dalyvauti.

D. Dirvonienė

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.